

Tweede bestuursrapportage 2023

Opheusden, 31 oktober 2023

Bespreking in gemeenteraadsvergadering van 7 december 2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Voorwoord van het college	3
Leeswijzer	5
Incidentele en structurele ontwikkelingen	7
Voortgang en realisatie programmaplan	10
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	11
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	17
Programma 3 Fysieke leefomgeving.....	22
Programma 4 Economie	38
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet.....	44
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn.....	53
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien	63
totaaloverzicht afwijkingen	74

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2023 aan. Het college is op koers met de uitvoering van de Begroting 2023 die u in november 2022 vaststelde. In de beleidsrapportage melden wij de inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. Omdat er voor de verbonden partijen geen afwijkingen zijn waarover de raad niet al is geïnformeerd komen deze - al gemelde- afwijkingen niet terug in deze bestuursrapportage. De peildatum voor deze rapportage is 1 oktober 2023. Ontwikkelingen die zich tot deze datum voordeden zijn opgenomen.

Verwacht financieel resultaat

De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden tot een positieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2023 met € 3,74 miljoen. In deze positieve bijstelling is een aantal incidentele meevallers opgenomen. Het structurele effect van deze bestuursrapportage op de financiële positie is echter negatief. In 2024 is er sprake van een negatieve bijstelling van de financiële positie van € 665.000. De bijstelling in de jaren daarna bedraagt € 435.000 in 2025 en € 616.000 in 2026.

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2023-2026				
	Begroting	Begroting	Meerjarenraming	
	2023	2024	2025	2026
Begroting 2023 (jaarschijf 2023) en Begroting 2024 meerjarenraming 2025-2027 (vanaf jaarschijf 2024)	-289.505	-416.491	-1.209.010	499.625
Doorwerking financiële effecten vastgestelde begrotingswijzigingen	1.158.057	0	0	0
Financiële effecten 2e bestuursrapportage 2023	-3.737.943	665.359	434.606	615.932
Totaal	-2.869.391	248.868	-774.404	1.115.557
+ = tekort - = overschot				

Financiële ontwikkelingen

Het resultaat van deze bestuursrapportage voor het jaar 2023 is voor een belangrijk deel veroorzaakt door incidentele bijstellingen. Vooral de ontvangst van rijksmiddelen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de vrijval van de stelpost beleidsvoornemens voor het jaar 2023 beïnvloeden het resultaat incidenteel positief. Daarnaast melden wij in deze bestuursrapportage een voordeel op de rente- en financieringslasten. Enerzijds veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van geplande investeringen en anderzijds door de ontvangst van extra rente-inkomsten op uitgezette middelen als gevolg van de oplopende rentetarieven. De financiële effecten van de mei- en septembercirculaire van het Rijk - waarover wij uw raad eerder per raadsinformatiebrief informeerden - maken ook onderdeel uit van bovenstaande financiële positie. Via deze bestuursrapportage is het begrotingssaldo voor 2023 hierdoor met ongeveer € 1,09 miljoen voordelig bijgesteld.

Nadelige ontwikkelingen zijn er ook te melden. De belangrijkste negatieve bijstellingen houden verband met een tekort op het budget voor personele lasten en hogere exploitatiekosten van vastgoed en openbare verlichting als gevolg van de huidige hoge energieprijzen. Hierin liggen ook meteen de belangrijkste structurele afwijkingen besloten. Structurele verhoging van deze budgetten zijn noodzakelijk om in de pas te blijven met de realiteit. Een belangrijke kanttekening daarbij. Ons voorstel is het budget voor ziekteverzuim en energielasten in deze bestuursrapportage structureel te verhogen, maar het is evenwel op voorhand niet zeker dat de ramingen in de

komende jaren ook toereikend zijn. In de voorgestelde structurele verhoging is namelijk de verwachting meegenomen dat de energielasten vanaf 2024 zullen dalen en het ziekteverzuim afneemt naar het meerjarig gemiddelde. Het realiteitsgehalte van deze verwachting monitoren we via de P&C-cyclus. We komen hier bij de Kadernota 2025 en de eerste bestuursrapportage 2024 op terug.

In de bestuursrapportage is ook een aantal bijstellingen van mutaties in reserves verwerkt. Wanneer dat aan de orde is, vindt u dat terug aan het einde van elk begrotingsprogramma.

Tot slot

Het college is ondanks de onzekere tijden op koers met het uitvoeren van de begroting. Hoewel externe ontwikkelingen, zoals de krappe arbeidsmarkt, soms hebben gezorgd voor een vertraging en/of hogere kosten is het beeld nu dat bijna alle doelstellingen kunnen worden gehaald. Bij de beleidsdoelstellingen waar een afwijking te melden is ten opzichte van de begroting speelt de specifieke situatie een grote rol. Deze zijn in deze bestuursrapportage toegelicht.

Het blijven echter onzekere tijden. We zien dat de gemeentefinanciën voortdurend onder druk staan om wat er momenteel om ons heen gebeurt. Macro-economische ontwikkelingen als de stijgende rente en de nog hoge inflatie, de voortdurende onzekerheid over het rijksbeleid met betrekking tot de financiering van gemeenten vanaf 2026, de oorlogen in Oekraïne en Israël en de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen vormen onzekerheden die ook van invloed kunnen zijn op de uitvoering van onze begroting, het meerjarige financiële perspectief en de voorspelbaarheid hiervan.

Wij houden vanzelfsprekend de vinger aan de pols en volgen de ontwikkelingen met aandacht. Via de reguliere P&C cyclus wordt uw raad hierover geïnformeerd. Vanzelfsprekend blijven wij graag met uw raad in gesprek over de gevolgen voor Neder-Betuwe.

Het college van burgemeester en wethouders van Neder-Betuwe,

De secretaris, De burgemeester,

Gerrit Stam Jan Kottelenberg

LEESWIJZER

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de realisatie van de Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 per 1 oktober 2023. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en bijstelling van het beleid en de financiële afwijkingen.

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan bij de vernieuwde opzet van de Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026. Deze bestaat uit een voorwoord van het college met een uiteenzetting van de financiële positie, de beleidsmatige en financiële verantwoording per programma. De bestuursrapportage sluit af met een totaaloverzicht van bijstellingen per programma per taakveld dat aansluit bij de toelichtingen van de afwijkingen per programma.

Verantwoording op de begrotingsprogramma's

De beleidsmatige en financiële verantwoording vindt plaats vanuit hetzelfde programmaplan als de Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026. Er zijn zes programma's en hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB) en onvoorzien.

Elk programma is in deze bestuursrapportage als volgt opgebouwd:

- De missie van het programma, zoals verwoord in de Begroting 2023 en meerjarenraming 2024 -2026.
- De actuele beleidskaders.
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' per Ambitie:
 - Wat willen wij bereiken?
 - Wat gaan we daarvoor doen?
- Een tabel waarin met kleuren is aangegeven hoe de realisatie van de doelstellingen voor die Ambitie verloopt.
- Overige ontwikkelingen binnen het begrotingsprogramma.
- Beantwoording van de derde 'W-vraag' voor het gehele begrotingsprogramma: Wat mag het kosten? Met een toelichting op:
 - de afwijkingen groter dan € 25.000 per taakveld;
 - de investeringsbudgetten die bijgesteld worden;
 - op de mutaties in reserves.

Verantwoording over paragrafen en de verbonden partijen

De paragrafen in de begroting en jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van bepaalde beleidsmatige en financiële aspecten van de begroting. Deze belichten wij in elke paragraaf vanuit een ander perspectief. Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt in principe alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. In een bestuursrapportage leest u alleen belangrijke actuele ontwikkelingen als die zich voordoen binnen een paragraaf. In deze bestuursrapportage zijn geen ontwikkelingen met betrekking tot de paragrafen te melden, deze zijn daarom niet opgenomen.

Over de bij ons bekende eventuele actuele ontwikkelingen bij verbonden partijen wordt in deze tweede bestuursrapportage onder de diverse programma's gerapporteerd.

Gebruik kleuren voor de realisatie van beleid

In onze planning & control documenten gebruiken we kleuren om de realisatie van het beleid aan te geven.

- De verantwoording van de voortgang van de uitvoering van het beleid (ambities) doen wij in de tweede bestuursrapportage 2023 op het niveau van de 1e W vraag "wat willen wij bereiken".
- De voortgang van de uitvoering van het beleid (ambities) in de bestuursrapportages doen wij op drie onderdelen Resultaat, Tijd en Middelen.
- Voor de drie onderdelen Resultaat, Tijd en Middelen gebruiken we de kleuren: rood, oranje en groen.
- Het grensbedrag voor budgetafwijkingen bedraagt € 25.000 per taakveld. De toelichting van de budgetafwijkingen vindt plaats op het niveau van taakveld. Binnen de toelichting kan, waar dat nodig blijkt, gebruik gemaakt worden van specifieke onderwerpen die in de praktijk gekoppeld zijn aan het niveau van kostenplaatsen. (Denk bijvoorbeeld bij het taakveld overhead aan een toelichting op het niveau van enerzijds personeelslasten en anderzijds ICT).

Uitleg gebruik kleuren

De drie kleuren voor Resultaat, Tijd en Middelen betekenen het volgende.

	<p>Groen gebruiken wij:</p> <p><u>Bij het onderdeel Resultaat:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) halen of het al is gelukt de doelstellingen te halen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven.</p> <p><u>Bij het onderdeel Tijd:</u> Wanneer de planning voor het behalen van de doelstellingen op schema verloopt? Of het volgens planning gelukt is de doelstellingen te halen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven.</p> <p><u>Bij het onderdeel Middelen:</u> Wanneer we de doelstellingen binnen de toegekende middelen halen. We hanteren een marge van € 25.000 voor het bepalen van rood of groen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven.</p> <p><u>Daarnaast geldt de volgende uitzondering:</u> De kleur groen is ook van toepassing wanneer de uitvoering van de doelstelling binnen het toegekende budget heeft plaatsgevonden maar er toch een forse onderschrijding binnen het toegekende budget is ontstaan door bijvoorbeeld een niet geraamd ontvangen subsidie of externe bijdrage. Bij deze uitzondering is een toelichting noodzakelijk.</p>
	<p>Oranje gebruiken wij:</p> <p><u>Bij het onderdeel resultaat:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet volledig dreigen te halen. Een toelichting is nodig.</p> <p><u>Bij het onderdeel Tijd:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen de geplande tijd (volgens planning) dreigen te realiseren. Een toelichting is nodig.</p> <p><u>Bij het onderdeel Middelen:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen het toegekende budget dreigen uit te voeren. Een toelichting is nodig.</p>
	<p>Rood gebruiken wij:</p>

Bij het onderdeel resultaat:

Wanneer de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet kunnen halen. Bijsturing is nodig op het resultaat van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming. Een toelichting is nodig.

Bij het onderdeel Tijd:

Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen de geplande tijd (niet volgens planning) hebben gerealiseerd. Bijsturing is nodig op Tijd/planning van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming. Een toelichting is nodig.

Bij het onderdeel Middelen:

Wanneer de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen het toegekende budget uitgevoerd kunnen worden. Voor het onderdeel middelen geldt dat een afwijking van meer dan € 25.000 rood wordt gekleurd. Bijsturing is nodig op het toegekende budget van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming. Een toelichting is nodig.

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:

Incidentele Ontwikkelingen	Taakveld	Pr.	2023	2024	2025	2026
Strategisch communicatie en participatie (bestemming naar 2024)	0.1	1	-40.000	40.000	0	0
Huwelijksleges en meer lasten verkiezingen	0.2	1	-40.000	0	0	0
Jeugdoverlast	1.2	2	104.500	0	0	0
Gemeentelijke vastgoed (bestemming naar 2024)	0.3	3	240.000	-240.000	0	0
Vorbereiding aanleg rondweg Ochten (bestemming naar 2024)	2.1	3	-70.000	70.000	0	0
Kerktorens subsidies budgetair neutraal	5.5	3	0	0	0	0
Bestuursopdracht onderzoek beheertaken openbare ruimte	5.7	3	10.000	0	0	0
Groenstroken	5.7	3	48.000	0	0	0
Onderhoud openbare speelplaatsen	5.7	3	75.193	0	0	0
Aanvullende kosten realisatie, beheer en onderhoud speelvoorzieningen	5.7	3	139.785	36.000	0	0
Tijdelijke regeling decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid subsidie (budgettair neutraal)	7.4	3	0	0	0	0
Bestuursrapportage ODR	7.4	3	69.997	0	0	0
Energiearmoede subsidie (budgettair neutraal)	7.4	3	0	0	0	0
Baten Grafrechten	7.5	3	-50.000	0	0	0
Bouwgrondexploitatie Casterhoven (bestemming naar 2024)	8.2	3	-490.000	490.000	0	0
woonwagenstandplaatsen	8.3	3	51.000	0	0	0
vrijeveld toezicht	8.3	3	-100.000	0	0	0
Bestuursopdracht Programma Economie	3.1	4	17.500	27.500	0	0
Herstellen inrit aan de Hamsestraat in Opheusden (bestemming naar 2024)	3.3	4	-57.500	57.500	0	0

Gastvrije waaldijk (bestemming naar 2024)	3.4	4	-50.000	50.000	0	0
Oekraïne vluchtelingen	6.1	5	-1.964.954	0	0	0
Ondersteuning mantelzorg	6.1	5	-50.000	0	0	0
Incidentele subsidie 2023 Stichting Voedselbank Rivierenland	6.3	5	7.500	0	0	0
Bestuursopdracht uitvoering Participatiewet en Schuldhulpverlening	6.3	5	25.000	0	0	0
Compensatie uitvoeringskosten Buren 2023 en 2024	6.3	5	26.170	82.462	0	0
Burap 2023 WerkZaak	6.5	5	-128.314		0	0
Huur buitenunits Tollenhof Ksteren	4.2	6	13.000	19.400	3.800	
Voorschoolse educatie aan ontheemde peuters (SPUK)	4.3	6	0	0	0	0
OAB gelden (SPUK)	4.3	6	0	0	0	0
Start leefbaarheidstraject kern Echteld	5.3	6	19.800	0	0	0
Bijdrage Regiorivierenland (inkoopadviseur)	0.4	7	49.155	0	0	0
OZB woningen	0.61	7	-170.000	0	0	0
OZB niet-woningen	0.62	7	-115.000	0	0	0
Hondenbelasting	0.64	7	-35.000	0	0	0
Precario	0.64	7	-255.000	0	0	0
Rente	0.5	7	-465.000	0	0	0
Beleidsvoornemens aanspraak P6,3 en 4	0.8	7	-88.300	-27.500	0	0
Intrekken taakstelling De Eng	0.8	7	58.500	0	0	0
Stelpost beleidsvoornemens	0.8	7	-1.019.859	0	0	0
onvoorzien	0.8	7	-50.000	0	0	0
Reserve Precario	0.10	R	255.000	0	0	0
Mutaties Algemene reserve mbt bestemmingen	0.10	R	467.500	-467.500	0	0
<i>Diverse taakvelden</i>						
Actualisatie nota Bovenwijks (deel B)	div	3	-78.580	-164.895	-122.975	0
Actualisatie nota Bovenwijks (deel B)	div	4	0	-200.000	200.000	0
Actualisatie Nota Bovewijks (deel B)	div	6	-32.500	32.500	0	0
Actualisatie staat van vaste Activa	div	3/4/6/7	-155.827	0	0	0
Meicirculaire 2023	div	1/5/6/7	-949.636	0	0	0
Totaal			-4.777.870	-194.533	80.825	0
+ is tekort, - is overschot						

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:						
Structurele Ontwikkelingen	Taakveld	Pr.	2023	2024	2025	2026
Algemene Ledenvergadering VNG 2023	0.1	1	0	17.000	17.000	17.000
Gemeentelijke gebouwen en werf energie	0.3	3	18.000	9.000	9.000	9.000
Openbare verlichting energiebelastingen	2.1	3	158.000	158.000	158.000	158.000
DVO Serviceorganisatie Regio Rivierenland	6.2	5	0	24.278	24.278	24.278
WMO regiovervoer	6.6	5	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Combinatiefunctie	5.1	6	0	80.000	95.000	95.000
P-lasten	0.4	7	814.871	389.480	304.404	297.133
Stelpost prijsstijging	0.8	7	-250.050	-250.050	-250.050	-250.050
Stelpost realistisch ramen	0.8	7	55.000	55.000	55.000	55.000

Reserve Bovenwijkse voorzieningen	0.10	R	166.680	160.995	-391.833	600.000
Reserve Fonds Ruimtelijke investeringen	0.10	R	-31.600	197.400	-12.692	0
Reserve Kapitaallasten	0.10	R	-24.000	-26.000	327.500	-600.000
<i>Diverse taakvelden</i>						
Septembecirculaire 2023	div	1/3/5/7	-139.360	-49.969	-76.584	115.813
Brede SPUK Rijk (budgettair neutraal)	div	5/6	0	0	0	0
Energie lasten School- en welzijnsgebouwen	5.2 5.3	6	253.500	126.750	126.750	126.750
Energiekosten gemeentehuis	0.4	7	120.000	60.000	60.000	60.000
Totaal			1.041.041	851.884	345.773	607.924
+ is tekort, - is overschot						

De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Structurele Ontwikkelingen	Taakveld	Pr.	2023	2024	2025	2026
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		1	8.008	8.008	8.008	8.008
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		2	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		3	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		4	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		5	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		6	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	0.5	7	-9.123	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden		R	0	0	0	0
Totaal			-1.115	8.008	8.008	8.008
Totaal						
			-3.737.944	665.359	434.606	615.932
+ is tekort, - is overschot						

VOORTGANG EN REALISATIE PROGRAMMAPLAN

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Missie

Bestuur en organisatie werken voor een samenleving die voortdurend in beweging is. We staan voor uitdagingen die we alleen succesvol kunnen aanpakken als hiervoor een breed draagvlak is bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We hebben oog voor de groeiende afstand tussen burger en overheid die in Nederland te zien is. Zorgvuldige communicatie, participatie en een goede dienstverlening zijn daarom belangrijk. Dit verbindt de gemeente met de samenleving en zorgt voor transparantie, vertrouwen en een goede onderlinge relatie. Door de omgeving goed te betrekken zorgen we voor betere plannen en beleid.

De opgaven waarvoor wij staan houden niet op bij onze gemeentegrenzen. Daarom werken wij nauw samen met onze buurgemeenten en gemeenten in de regio, vaak in gemeenschappelijke regelingen, en, als dat nodig is, met gemeenten en organisaties op regionaal en provinciaal niveau. Neder-Betuwe heeft een stevige positie in de regio.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Visie op Communicatie & Participatie gemeente Neder-Betuwe \(2021\)](#)
- [Participatie- en Inspraakverordening gemeente Neder Betuwe \(2015\) \(bijlage 1\), \(bijlage 2\)](#)
- [Verordening Burgerinitiatief Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Implementatieplan Klantcontactcentrum \(2014\)](#)

Ambities

1.1 De gemeente is communicatief en participatief

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De gemeentelijke dienstverlening is optimaal en goed toegankelijk	We zorgen voor optimale bereikbaarheid - zowel fysiek als digitaal - van het klantcontactcentrum en de gemeentewinkel. Bij afwijkende openingstijden maken wij dit via onze communicatiekanalen bekend; informatie hierover is goed te vinden.	continu
	We investeren in een zo goed mogelijke afhandeling van vragen en klachten, ook die via sociale media binnenkomen.	continu
	Waar dat relevant en passend is, bieden we meer diensten digitaal aan.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De gemeente informeert haar	We monitoren - ook via sociale media - wat er leeft onder burgers en hebben de omgeving goed in beeld.	continu

inwoners tijdig, actief en toereikend over activiteiten, beleid, rechten en plichten	We communiceren helder en begrijpelijk en zoveel mogelijk op taalniveau B1.	continu
	We leveren maatwerk per doelgroep door keuzes te maken in on- en offline kanalen, taal en toon.	continu
	We bouwen aan relaties met intermediairs (sleutelfiguren) bij specifieke doelgroepen.	continu
	We werken crossmediaal, oftewel we zetten verschillende mediakanalen in bij algemene boodschappen en crisiscommunicatie voor een zo groot mogelijk bereik.	continu
	We zorgen voor een vindbare en toegankelijke, up-to-date website met het 'Waarmerk drempelvrij.nl'.	continu
	We werken toe naar een overheid die nog meer transparant is en actief informatie openbaar maakt. Dat gebeurt door een gefaseerde invoering van de Wet open overheid (Woo), de Wet elektronische publicaties (Wep) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wembv).	2023-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		Voor de periode 2023 tot en met 2025 is een nieuw contract met een uitgever gesloten voor het twee keer per jaar uitbrengen van ons Neder-Betuwe Magazine. Onderzocht is of dit kostenneutraal kan door advertentieopbrengsten. Dit is niet mogelijk. Uitgevers geven aan dat het niet haalbaar is zodanig advertenties te verkopen dat de kosten voor papier, drukwerk en verspreiding gedekt zijn. Dat het verspreidingsgebied lokaal is en niet regionaal versterkt dit. Advertorials van een handvol bedrijven is mogelijk, maar hierdoor hebben middelgrote en kleine ondernemers minder tot geen kans om hieraan mee te doen. Bovendien staan de inspanningen voor werving, en daarmee ook kosten, niet in verhouding tot de opbrengsten. Voorgaande maakt duidelijk dat de heroverweging voor een kostenneutraal Neder-Betuwe Magazine niet haalbaar is. In de komende periode zijn de exacte kosten voor twee uitgaven per jaar helder. Een variabele factor is het aantal pagina's dat we voor de gewenste artikelen per nummer nodig achten. Deze kosten nemen we mee bij de jaarrekening 2023.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De gemeente werkt samen met burgers, bedrijven en partners voor begrip en draagvlak	We betrekken belanghebbenden of vragen hen te participeren bij gemeentelijke initiatieven.	continu
	We stellen duidelijke kaders en zijn helder over doel en impact van participatie.	continu
	We delen actief informatie over gemeentelijke initiatieven en zijn open over de resultaten van participatietrajecten.	continu
	We delen actief kennis met initiatiefnemers over de mogelijke participatieaanpak en -methodieken.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		De verordening en het participatieplatform vragen om een zorgvuldige voorbereiding, waardoor het grootste deel van de uitvoering in 2024 plaatsvindt en het wenselijk is om een bedrag van € 40.000 door te schuiven naar 2024.

1.2 De gemeente is toekomstbestendig, zelfstandig en daadkrachtig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We zetten ons in voor een goede samenwerking met buurgemeenten, gemeenten in de regio en verbonden partijen	We blijven actief bij het ontwikkelen en benutten van kansen in de regio.	continu
	Waar nodig overleggen we met buurgemeenten en regionale organisaties om beleidsmaatregelen onderling af te stemmen, gezamenlijke standpunten in te kunnen nemen en/of belangenbehartiging van de regio mogelijk te maken.	continu
	We beleggen taken bij gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden wanneer dit de dienstverlening ten goede komt, de kwetsbaarheid van onze organisatie vermindert en/of de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering vergroot.	continu
	We dragen bij aan de opgaven en doelstellingen uit de Regio Deal FruitDelta Rivierenland.	2020-2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We voeren beleid, wetgeving en regelingen verantwoord uit	We bekijken periodiek of de bestaande procedures nog bijdragen aan een goede, rechtvaardige, efficiënte en rechtmatige uitvoering.	continu
	Nieuwe wet- en regelgeving voeren we in op een manier die past bij de omvang, samenstelling en de aard van de samenleving van Neder-Betuwe.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We nemen in crisissituaties onze verantwoordelijkheid	Als het Rijk een beroep op ons doet in tijden van crises (bijvoorbeeld rond stikstof, energie of vluchtelingen) zijn we bereid onze bijdrage te leveren.	continu
	De gemeente ondersteunt mensen in nood en stimuleert en faciliteert waar nodig particuliere initiatieven om vluchtelingen op te vangen.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Opvang Oekraïense vluchtelingen

In 2023 vangt de gemeente nog steeds Oekraïense vluchtelingen op. Er wonen ongeveer 75 Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvanglocaties. We hebben twee gemeentelijke opvanglocaties: de voormalige Isandraschool in IJzendoorn (voor gezinnen) en het voormalige politiebureau in Kesteren (voor een Oekraïens weeshuis). Deze locaties bieden samen plek aan 99 vluchtelingen. In juni 2023 is een tweede weeshuis met 49 plekken verhuisd naar de gemeente Stede Broec. Hierdoor bieden we minder opvangplekken aan en is de rijksbijdrage lager, maar deze is nog steeds (ruim) voldoende om onze kosten te dekken.

Het is de bedoeling dat het weeshuis dat nu gehuisvest is in Kesteren, begin 2024 verhuist naar Dodewaard. Het streven is om daar ook medewerkers van het weeshuis te huisvesten. Die zijn momenteel ondergebracht bij particuliere opvanglocaties. De huisvestingskosten zullen hoger zijn dan de huidige huisvestingskosten, omdat de huidige locatie kosteloos ter beschikking zijn gesteld. Het totaal aantal opvangplekken binnen de gemeente ligt na deze verhuizing op circa 120. Dit is lager dan onze opgave van 153 plekken. Er is landelijk een tekort aan opvangplekken door de aanhoudende stroom van Oekraïners die naar ons land komen. We blijven daarom alert op mogelijkheden om meer opvang te kunnen bieden.

Nu de opvang door de voortdurende oorlog langer duurt, verandert de omvang van de gevraagde inzet van ons als gemeente. Zo zien we dat er meer behoefte is aan preventieve inzet en jeugdzorg. Met samenwerkingspartners bekijken we hoe we dit zo goed mogelijk kunnen inzetten. Het is niet ondenkbaar dat het Rijk de bekostigingsregeling gaat aanpassen. In ieder geval is niet bekend hoe lang de huidige regeling blijft bestaan of wanneer en hoe die wordt aangepast.

Visie op dienstverlening

Om de kwaliteit van de dienstverlening voortdurend te verbeteren en in te spelen op alle ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening werken we aan een dienstverleningsvisie. Uiterlijk in het voorjaar 2024 informeren wij uw raad hierover en vragen wij uw inbreng.

Wat mag het kosten?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
0.1	Bestuur	-31.992	65.008	25.008	25.008
0.2	Burgerzaken	-40.000	0	0	0
	<u>Diverse taakvelden</u>				
	Meicirculaire 2023	5.468	0	0	0
	Septembercirculaire 2023	7.062	7.062	7.062	7.062
Totaal		-59.462	72.070	32.070	32.070

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 0.1 Bestuur (voordeel in 2023 van € 31.992 aflopend naar een structureel nadeel van € 25.008 in 2026)

Participatieplatform (incidenteel voordeel in 2023 van € 40.000 en incidenteel nadeel in 2024 van € 40.000)

Binnen het taakveld Bestuur is een bedrag opgenomen van € 66.500 dat bestemd is voor het onderzoeken van de meerwaarde én - omdat die meerwaarde er is - voor de daaropvolgende aanschaf van een participatieplatform. Het onderzoek is in het tweede kwartaal 2023 afgerond. Daaruit blijkt dat een participatieplatform onze gemeente helpt om burgerparticipatie toegankelijk, inzichtelijk en toepasbaar te maken voor zowel de interne organisatie als de samenleving. Daarbij is als aandachtspunt vermeld dat het raadzaam is eerst een heldere participatieverordening integraal op te stellen om zo eenduidige uitgangspunten te formuleren rondom de uitvoering van burgerparticipatie. Ook de komst van de Omgevingswet dwingt ons tot een concrete verordening die ons in staat stelt de uitvoering van burgerparticipatie onder deze wet te kunnen vormgeven. Het opstellen van de verordening en het inrichten van een participatieplatform vragen om een zorgvuldige voorbereiding, waardoor het grootste deel van de uitvoering in 2024 plaatsvindt en het wenselijk is om een bedrag van € 40.000 door te schuiven naar 2024. Het doorschuiven vindt plaats via de algemene reserve, zodat er per saldo sprake is van een budgettair neutraal effect voor 2023 (lagere last en storting in de algemene reserve) alsmede voor 2024 (hogere last en onttrekking uit de algemene reserve).

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel voordeel van 2023 (lagere last exploitatie) en het incidenteel nadeel van 2024 (hogere last exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Algemene ledenvergadering VNG (nadeel structureel vanaf 2024 van € 17.000)

Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG op 14 juni 2023 is besloten tot een verhoging van de contributie vanaf 2024 en een verhoging van de bijdrage aan de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering vanaf 2024. Voor onze gemeente komt dit neer op een contributieverhoging van € 4.000 per jaar en een verhoging van de bijdrage aan de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering van € 13.000 per jaar.

Overige kleine verschillen (nadeel structureel € 8.008 vanaf 2023)

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld betreffen een bedrag van structureel nadelig € 8.008 vanaf 2023.

Taakveld 0.2 Burgerzaken (incidenteel voordeel in 2023 van € 40.000)

Burgerlijke stand en documenten (incidenteel voordeel in 2023 van € 125.000)

Er zijn in 2023 meer huwelijken gesloten en meer documenten uitgegeven. Hierdoor zijn er vooralsnog incidenteel meer inkomsten gegenereerd. Nader onderzoek moet uitwijzen of en hoeveel van deze inkomsten structureel zijn.

Verkiezingen Tweede Kamer (incidenteel nadeel in 2023 van € 85.000)

In november 2023 zijn er verkiezingen die niet op voorhand waren voorzien: die van de Tweede Kamer. De kosten hiervoor compenseert de Rijksoverheid niet. Zodoende resulteert dit in een incidenteel nadelig effect van € 85.000.

Diverse taakvelden

Meicirculaire 2023 (incidenteel nadeel van € 5.468 in 2023)

Hier ziet u het beperkte financieel incidentele effect terug van de meicirculaire 2023 voor dit programma. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de meicirculaire 2023.

Septemercirculaire 2023 (structureel nadeel van € 7.062 vanaf 2023)

Hier ziet u het beperkte financieel meerjarig effect terug van de septemercirculaire 2023 voor dit programma. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de septemercirculaire 2023.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Missie

Het is fijn wonen en leven in Neder-Betuwe. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om in vrijheid te kunnen leven. Het gaat hierbij zowel om de harde cijfers als het gevoel van veiligheid. We versterken onze veiligheid door in te zetten op het tegengaan van ondermijning, het versterken van onze politiecapaciteit, het voorkomen en bestrijden van mensenhandel en het tegengaan van uitbuiting van arbeidsmigranten.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen deels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 'Samen verder op de ingeslagen weg' 2021 - 2024 \(2021\)](#)
- [Uitvoeringsplan Meedoen en Samenleven \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Optimaal Ontwikkelen en Opgroeien \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Gezond en Vitaal \(2022\)](#)
- [Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 \(2023\)](#)
- [Jaarplan Veiligheid 2023 \(2023\)](#)
- [Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland \(2019\)](#)
- [Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 politie Oost-Nederland \(2019\)](#)
- [Concept oplegnota jaarschijf 2023 bij meerjarenbeleidsplan 2019-2022 politie Oost-Nederland \(2023\)](#)
- [Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2019\)](#)
- [Generiek Rampbestrijdingsplan VRGZ \(2020\)](#)
- [Preventie- en Handhavingplan Alcohol Neder-Betuwe 2022-2024 \(2021\)](#)
- [Eerste wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Neder-Betuwe 2021 \(2022\); Bijlage 1; Bijlage 2](#)

Ambities

2.1 Neder-Betuwe is een veilige gemeente om te wonen en te leven

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Samen met onze inwoners het gevoel van veiligheid versterken	Het ondersteunen van initiatieven gericht op buurtpreventie.	continu
	Het volgen van het landelijke beleid op het gebied van vuurwerk. Voorsnog geen eigen beleid ontwikkelen voor een vuurwerkverbod.	continu
	We zetten ons in voor het behoud van de zondagsrust, onder andere ten aanzien van de openingstijden van winkels, het houden van evenementen en (infrastructurele) werkzaamheden.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		

Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Het middelengebruik (alcohol, roken, drugs) onder onze (jonge) inwoners verminderen	We onderzoeken de mogelijkheden van de toepassing van het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO, voorheen IJslands preventiemodel) in onze gemeente.	2023
	We zetten in op betere naleving van leeftijdsgrenzen en openingstijden bij alcoholverstrekkers.	continu
	Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 5.2: Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal.	

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Voor ondermijnende criminaliteit, uitbuiting en mensenhandel is in Neder-Betuwe geen plaats en we bestrijden dit hard, realistisch en effectief	We pakken actief productielocaties van verdovende middelen aan en monitoren leegstaande gebouwen binnen onze gemeente.	continu
	We zetten in op het verhogen van de (digitale) weerbaarheid van onze samenleving.	continu
	We werken samen met bedrijven om mensenhandel en arbeidsuitbuiting actief tegen te gaan.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		De aanpak van mensenhandel is nog niet vastgelegd in een concreet beleidsplan. Het is wel mogelijk om signalen van mensenhandel op te pakken met betrokken partijen. De komende periode zetten we verder in op bewustwording en het melden van signalen.
Tijd		
Middelen		

2.2 Inwoners van Neder-Betuwe kunnen vertrouwen op goede en tijdige hulp en ondersteuning van de hulpdiensten en BOA's

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?

We bevorderen de openbare orde en veiligheid	We zetten in op optimale inzet van onze wijkagenten.	continu
	Het college evalueert jaarlijks de prioriteiten voor de inzet van de boa's.	jaarlijks

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We streven naar behoud van een goed functionerende (vrijwillige) brandweer	We zetten in op het behouden van de huidige brandweerkorpsen en hun capaciteit.	continu
	We stimuleren het behouden van de jeugdbrandweer.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Tijdige aanrijtijden en kwalitatief hoogwaardige ambulancedienst voor onze inwoners	We blijven ons inzetten voor betere aanrijtijden, binnen de normtijd van de ambulance.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Herontwikkeling De Ples/Eendenvijver te Kesteren

In de begroting voor 2023 is de herontwikkeling van het gebied rondom De Ples/Eendenvijver in Kesteren meegenomen. Het eindontwerp leidde tot meerkosten die we binnen het taakveld kunnen opvangen. De meerkosten zijn gericht op een betere ontsluiting en voldoende toegankelijkheid en zichtbaarheid van het gebied.

Preventie- en Handhavingsplan Alcoholwet Neder-Betuwe 2022 t/m 2024

De gemeenteraad stelde in 2021 het 'Preventie- en Handhavingsplan Alcoholwet Neder-Betuwe 2022 t/m 2024' vast met daarin de bepaling dat de naleving van de leeftijdsgrens voor alcohol de

hoogste prioriteit krijgt. Aanvullend daarop heeft de burgemeester het actieplan 'Naleving leeftijdsgrens Alcoholwet' opgesteld. Inmiddels wordt handhavend opgetreden tegen het verstrekken van alcohol aan minderjarigen. Daarvoor zijn testkopers ingezet. De op te leggen boetes vormen een opbrengst voor onze gemeente.

Boa's

Wij evalueren de prioriteiten van de boa's conform afspraak eind 2023. Vervolgens nemen we de prioriteiten mee in de bestaande cyclus van het integraal veiligheidsbeleid (jaarplan en kadernota).

Wat mag het kosten?

Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
1.2	Openbare orde en Veiligheid	104.500	0	0	0
Totaal		104.500	0	0	0

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening

(verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid (incidenteel nadeel in 2023 € 104.500)

Tijdelijke coördinator jeugdoverlast (€ 67.500 nadeel)

Eind 2021 is de motie jongerenwerk en veiligheid aangenomen. Naar aanleiding daarvan is besloten de aanpak jeugdoverlast te verstevigen. Om deze aanpak te ontwikkelen, te implementeren en duurzaam te borgen is in 2022 een tijdelijke coördinator jeugdoverlast aangesteld. Door de complexiteit van het vraagstuk en de politieke gevoeligheden die in dit dossier spelen is besloten de inzet van de coördinator jeugdoverlast in 2023 te verlengen en in uren uit te breiden. Het budget dat hier vooraf voor beschikbaar is gesteld is niet toereikend voor de totale kosten in 2023. De extra kosten voor het inhuren van de coördinator jeugdoverlast waar geen dekking voor is vanuit de begroting 2023 bedragen € 67.500 en leidt tot een incidenteel nadeel voor 2023.

Communicatie- en participatietraject bewoners Ochten (€ 37.000 nadeel)

Eerder dit jaar is besloten, door de onrust bij bewoners in Ochten over de situatie bij de voetbalkooi en de JOP op het Oranjeveldje, een communicatie- en participatietraject op te starten. Daarnaast is besloten om de speel- en ontmoetingsplekken in Ochten te herschikken.

De raad is hier onlangs over geïnformeerd met de raadsinformatiebrief 'Participatieplan Jongerenontmoetingsplek en voetbalkooi Ochten' van 7 september 2023. De kosten van dit communicatie- en participatietraject bedragen € 37.000. Er is voor deze kosten geen dekking in de begroting 2023; het leidt tot een incidenteel nadeel voor 2023.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 3 Fysieke leefomgeving

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als hét laanboomcentrum van Nederland en Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en stemmen we steeds af op de behoefte. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid versterkt.

Klimaatverandering is een urgent en wereldwijd probleem. Door klimaatverandering ontstaan maatschappelijke vraagstukken. De regierol om deze aan te pakken ligt voor een deel bij gemeenten. We werken daarom integraal aan een duurzame (lokale) leefomgeving en een gezonde leefstijl.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen 2022-2025](#)
- [Landschapontwikkelingsplan \(LOP\) Neder-Betuwe 2022-2032](#)
- [Bestemmingsplannen](#)
- [Nota Bovenwijkse Voorzieningen 2018 deel A \(2018\), \(deel B, actualisatie 2023\)](#)
- [Omgevingsvisie Neder-Betuwe](#)
- [Verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit](#)
- [Programma Wonen 2022-2030](#)
- [Nota grondbeleid \(2016\)](#)
- [Grondprijzenbrief 2023](#)
- [Welstandsnota \(2011\)](#)
- [VTH beleid Rivierenland 2022 \(VTH: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving\), Bijlage 1 \(Risicoanalyse\), Bijlage 2 \(Richtlijn geharmoniseerde sancties\)](#)
- [Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht Neder-Betuwe 2023\)](#)
- [Geurgebiedsvisie NederBetuwe \(2011\)](#)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 inclusief Waterplan \(2018\)](#)
- [Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2021 \(IBOR\)](#)
- [Assetsheet Begraafplaatsen](#)
- [Assetsheet Riolering & Water \(Incl. Baggeren\)](#)
- [Klimaatnota Neder-Betuwe 2021-2025 \(2021\)](#)
- [Nota Honden\(poep\)beleid 2016 \(2016\)](#)
- [Beleidsvisie externe veiligheid Neder Betuwe 2015-2018 \(2015\)](#)
- [Bodembelastingkaart \(actualisatie 2017\)](#)
- [Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan beleidsrapportage \(2018\), \(achtergrondrapportage\)](#)
- [Speelruimtenota 2020-2023 \(2019\), \(bijlage 1\), \(bijlage 2\)](#)
- [Vervangingsplan essentaksterfte 2019-2022 \(2019\)](#)
- [Uitvoeringsplan bomen Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsplan huisvesting arbeidsmigranten 2020-2022 \(2019\)](#)
- [Woonwagenbeleid \(2020\)](#)

Ambities

3.1 Wonen voor iedereen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Betaalbaar wonen voor iedereen	We gaan kleinere en goedkopere woningen bouwen.	continu
	We realiseren een woonmonitor.	continu
	Van elk nieuwbouwproject moet 30 procent uit sociale huurwoningen bestaan.	continu
	We proberen de bouw van betaalbare woningbouw juridisch vast te leggen.	2023
	We doen onderzoek naar koopondersteuning voor (koop)starters.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		We voeren in 2024 het onderzoek naar koopondersteuning voor starters uit.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Beschikbare woningen voor iedereen	Beschikbare woningen voor iedereen. We zoeken naar mogelijkheden voor het verbeteren van de doorstroming op de woningmarkt.	2025
	We doen onderzoek naar mogelijke oplossingen voor woonruimte van spoedzoekers.	2024
	We willen meer levensloopgeschikte of zorgwoningen bouwen. Dit draagt ook bij aan ambitie 5.1.	continu
	We proberen 50 procent van woningen toe te wijzen voor lokale behoefte.	2024
	We doen onderzoek naar woningsplitsing van kavels in het buitengebied.	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Vindbare woningen voor iedereen	We zetten een registratie op van verhuurders in de vrije sector.	2025

	We onderzoeken hoe we eerder kunnen informeren over een sociale huurwoning en de wachtlijst.	2025
	We gaan voorlichting geven over levensloopgeschikt wonen aan senioren.	2024
	We communiceren actief over woningbouw met inwoners.	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Voldoende aanbod wonen dichtbij werk voor arbeidsmigranten	We zorgen voor 800 nieuwe verblijfsplaatsen voor arbeidsmigranten.	2023-2026
	We zoeken uit hoeveel arbeidsmigranten bij agrariërs wonen (short stay).	2023
	We schetsen regionaal een handelingsperspectief en stellen hiervoor een convenant op.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		Het onderzoek naar het aantal arbeidsmigranten dat bij agrariërs woont is uitgesteld. De leverancier van het softwarepakket waarmee we het onderzoek zouden uitvoeren heeft zich teruggetrokken. We zoeken naar een alternatief
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Rekening houden specifieke behoefte woonwagendwoneers	Er komen acht nieuwe standplaatsen voor woonwagendwoneers.	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		Zoals gemeld in de 1e Bestuursrapportage hebben we naar aanleiding van nieuw onderzoek het aantal benodigde nieuwe standplaatsen voor woonwagendwoneers aangepast naar 13. De eerste tekeningen zijn inmiddels ontvangen.
Tijd		
Middelen		

3.2 In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Veilig en goed onderhouden wegennet	We gaan door met de uitvoering van het Nederbetuws verkeers- en vervoersplan.	continu
	We starten met de projectvoorbereiding, contractvorming en daaropvolgend de gefaseerde uitvoering van de Randweg Opheusden. Daarmee zorgen we ook voor een betere ontsluiting van de wijk Herenland.	2023-2026
	We zetten ons in voor vernieuwing / verbreding van de Rijnbrug (en gelijktijdig betere door- en snelfietsroutes).	2023 e.v.
	We doen onderzoek naar een betere ontsluiting van Ochten-Oost en -Noord.	2023 e.v.
	We onderzoeken een goede verbinding voor langzaam verkeer tussen Casterhoven en andere delen van het dorp Kesteren.	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Goede bereikbaarheid openbaar vervoer	We lobbyen voor korte reistijden naar de centrumgemeenten.	2023 e.v.
	We zetten ons in voor het behoud van goede en duurzame veerverbindingen.	2023 e.v.
	We ronden de herinrichting van de omgeving station Opheusden af.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		De planning voor de herinrichting van de omgeving station Opheusden is positief, maar we zijn afhankelijk van ProRail. De kans dat de afronding voorjaar 2024 plaatsvindt is aannemelijk.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Effectieve en efficiënte inrichting	We voeren het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) uit.	continu

en beheer openbare ruimte	Bij nieuwbouwlocaties houden we voldoende rekening met aaneengesloten speelplekken.	continu
	We starten een communicatiecampagne om zwerfafval tegen te gaan.	2023
	We doen onderzoek naar het, op een respectvolle manier, behouden van voldoende ruimte op onze gemeentelijke begraafplaatsen.	continu
	We doen onderzoek naar het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar groen tegen lagere beheerkosten	continu
	We gaan uitvoering geven aan de 1e fase van het baggerplan voor de B- en C-watgangen.	2023-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		We hebben geconstateerd dat het beheer en onderhoud van de openbare ruimte door Avri structureel achterblijft. U heeft daarover in september een raadsinformatiebrief ontvangen.
Tijd		
Middelen		<p>Korte termijn actie: We hebben lokale ondernemers opdracht gegeven om extra onderhoud in de openbare ruimte uit te voeren. Dit brengt voor 2023 meer kosten met zich mee. Tegelijkertijd lopen er gesprekken met Avri om ongebruikte financiële middelen terug te halen. De laatste financiële update van Avri -IBOR laat een tekort zien. Omdat er ook op verschillende uitvoeringstaken minder kosten worden gemaakt is het totaal van de verwachte tekorten nu nog niet aan te geven. Daarnaast speelt mee dat de beheertaken langer doorlopen in verband met relatief hoge temperaturen in september en oktober. Alle tekorten / overschotten zullen worden verantwoord in de jaarstukken.</p> <p>Lange termijn actie: We hebben een bestuursopdracht gegeven om te onderzoeken hoe Neder-Betuwe het beheer en onderhoud van de openbare ruimte het beste vorm kan geven met haar samenwerkingspartners. Deze opdracht onderzoek beheertaken openbare ruimte kost € 10.000 en was niet voorzien.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Sober en doelmatig beheer gemeentelijke gebouwen	We voeren het Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen uit en lossen dagelijkse klachten en calamiteiten op om het gebruik van onze gebouwen te garanderen. (Deze activiteiten zijn verder uitgewerkt in Programma 6.)	2022-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		Dure inkoop van energie leidt tot meerkosten op de exploitatiebegroting voor de gebouwen. Via deze 2e

		bestuursrapportage vragen we aanvullende middelen aan. Deze zijn toegelicht onder "Wat mag het kosten" in Programma 5 en 6.
--	--	---

3.3 We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Duurzame en gezonde leefstijl	We geven eenvoudige oplossingen voor een duurzame leefstijl. (Meer over gezondheid vindt u terug onder ambitie 5.2 Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal).	2023-2026
	We zorgen voor meer openbare laadpalen voor elektrisch vervoer.	2023-2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Verlagen van het energieverbruik	We moedigen inwoners aan gebruik te maken van subsidieregelingen voor het uitvoeren van maatregelen die bijdragen aan een laag energieverbruik.	2023-2026
	We voeren onze Warmtetransitievisie uit.	2023-2026
	We zetten ons in voor de bestrijding van energiearmoede bij onze inwoners.	2023-2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Toekomstbestendige leefomgeving	We bevorderen een groene, schaduwrijke leefomgeving.	continu
	We treffen klimaatbestendige maatregelen bij de herinrichting van wijken. Deze zijn afgestemd op extremer weer.	continu
	We plaatsen meer groen, vooral bomen, in woonwijken.	2023-2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
-------------------	-------	-----------------------

Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Circulaire samenleving	We moedigen hergebruik van verpakkingen en minder gebruik van wegwerpverpakkingen aan.	2023-2026
	We moedigen recycling van grondstoffen aan.	2023-2026
	We verminderen ons restafval.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Nieuwe energievormen	We moedigen het overschakelen van fossiele energie naar duurzame bronnen aan.	continu
	We zetten in om bij windmolens op land minimaal 50 procent ten goede te laten komen aan de lokale gemeenschap.	2023-2026
	We gaan in overleg om de knelpunten op elektriciteitsnet te verminderen of te verbeteren.	2023-2026
	Samen met lokale ondernemers moedigen we innovatie aan.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

3.4 We zorgen voor samenhang tussen de huidige omgevingskwaliteit en toekomstige functies ter vervulling van maatschappelijke behoeften

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Gezonde en kwalitatieve leefomgeving	We wegen de bodemkwaliteit integraal mee (aanvullingsspoor Bodem Omgevingswet).	2023
	We gaan onze Welstandsnota actualiseren.	2025
	We hebben zorg voor een schone lucht (onder ander stookbeleid).	continu
	We werken samen in de regio aan de opgaven uit de	2023 e.v.

	Gebiedsagenda.	
--	----------------	--

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Omgaan met de schaarse ruimte	We gaan een Programma Buitengebied opstellen.	2023
	De gemeente lobbyt met partners voor een integrale afweging voor de drinkwaterreserveringsgebieden.	2023 e.v

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		Het opstellen van een uitgangspuntennotitie (voor het Programma Buitengebied) en het bepalen van de dilemma's heeft langer geduurd dan verwacht. In oktober 2023 hebben er informatieavonden plaatsgevonden. 2 avonden voor inwoners en 1 avond voor de agrarische sector. Voor november staat er een opiniërende avond met u als Raad gepland.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Planvorming en regels Omgevingswet op orde	We maken een gemeentedeckend Omgevingsplan in fases.	2023 e.v.
	Onze juridische regels gaan we omzetten in 'toepasbare regels': gebruiksvriendelijk en leesbaar.	2022-2029
	De archivering van onze bestemmingsplannen/omgevingsplannen is op orde.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Nuchter natuur- en stikstofbeleid	We zetten in op 'meekoppelkansen' ten behoeve van de stikstofreductie.	continu
	We nemen deel aan het provinciaal traject voor stikstofreductie vanuit de regio.	continu
	We nemen deel aan het overleg over stikstof met de	continu

	gemeenten in de Regio Rivierenland.	
--	-------------------------------------	--

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Werkende en werkbare digitale systemen	We zorgen dat we aangesloten zijn op het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).	2023
	We zorgen voor een stabiele en functionele (regionale) keten van systemen.	2023
	We zorgen voor inzichtelijke regels en een vereenvoudiging van de vergunningenprocedure via het DSO (één-loketgedachte).	2023-2029

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		Er zijn aan de kant van het Digitaal Stelsel Omgevingswet een aantal zaken niet gerealiseerd of uitontwikkeld. Hierdoor zijn er beperkingen aan het maken en digitaal beschikbaar stellen van het omgevingsplan. Dit ligt buiten de macht van de gemeente.
Tijd		Het hierboven genoemde probleem is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 waarschijnlijk nog niet opgelost. Om te voorkomen dat ruimtelijke initiatieven vertraging oplopen, gaan we gebruik maken van een Tijdelijke Alternatieve Maatregel Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (TAM-IMRO). Met de bestemmingsplansoftware maken we een TAM-IMRO omgevingsplan en stellen dit digitaal beschikbaar in het DSO.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Ruimtelijke initiatieven helder en duidelijk	We doen ons best om goede dienstverlening te bieden door integrale beoordeling van ruimtelijke initiatieven.	continu
	We zorgen voor een goede dienstverlening door het inrichten van een intake- en omgevingstafel.	2023
	We richten het proces van vergunningverlening en vooroverleg opnieuw in naar de eisen van de Omgevingswet.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		

Overige ontwikkelingen

Wonen voor iedereen

Het toewijzen van 50 procent van de beschikbare woningen voor lokale behoefte is opgenomen in de meerjarenafspraken die met woningcorporatie Thius zijn opgesteld. Deze afspraken worden eind 2023 ondertekend. In 2023 is een woonmonitor ontwikkeld. De woonmonitor geeft inzicht in onze huidige woonvoorraad, de geplande nieuwbouw per sector en bijzondere doelgroepen.

We actualiseren de woonmonitor elk kwartaal. Het informeren over een sociale huurwoning en de wachtlijst gaan we mogelijk eerder uitvoeren als onderdeel van de communicatie rond de invoering van de Wet goed verhuurderschap.

Goede bereikbaarheid openbaar vervoer

In het coalitieprogramma van de provincie Gelderland is expliciet aandacht voor de verenproblematiek. Voor 2023 heeft de provincie Gelderland € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor een bijdrage in de exploitatietekorten van veren. Aan een duurzame regeling voor 2024 en verder wordt vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van exploitanten, gemeenten en provincie gewerkt.

Verdere verduurzaming gemeentelijke gebouwen

De uitvoering van het meerjarig onderhoudsprogramma verloopt volgens planning. Daarnaast doen we op dit moment onderzoek naar de verdere verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen met als doel kosten te besparen en Co2 te reduceren.

Goede dienstverlening door het inrichten van een intake- en omgevingstafel

In maart zijn we gestart met de verdere ontwikkeling van de integrale werkwijze bij grote ruimtelijke initiatieven. Alle relevante kaders en spelregels rond een initiatief worden aan de intaketafel duidelijk geformuleerd. Waar mogelijk voegen we eigen gemeentelijke ambities toe aan het initiatief. De integrale benadering heeft een langere doorlooptijd tot gevolg, maar de eerste plannen zijn inmiddels beoordeeld. In november vindt een eerste tussenevaluatie van de werkwijze plaats.

Groot onderhoud kerktoren IJzendoorn

In de eerste bestuursrapportage 2023 is aanvullend budget gevraagd voor het groot onderhoud aan de kerktorens, in het bijzonder de kerktoren in IJzendoorn. Dit was nodig omdat we onder meer te maken kregen met onverwachte kosten als gevolg van de wet op de Natuurbescherming (aanwezigheid van vleermuizen). Het uitstel van het onderhoud gaf ons wel de kans om een aanvraag in te dienen voor een provinciale subsidie. We hebben een subsidie van € 113.143 van de provincie Gelderland ontvangen. Hiermee hebben we een verwachte budgetoverschrijding weten te voorkomen. Ook hebben we extra werkzaamheden kunnen uitvoeren, zoals het onderhoud aan het uurwerk en de verlichting. Dit voorkomt dat we op een later moment opnieuw kosten moeten maken voor de opbouw van een steiger.

Wat mag het kosten?

Programma 3 Fysieke Leefomgeving					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	258.000	-231.000	9.000	9.000
2.1	Verkeer en vervoer	88.000	228.000	158.000	158.000
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	272.978	36.000	0	0
7.4	Milieubeheer	69.997	0	0	0
7.5	Begraafrechten	-50.000	0	0	0
8.2	Grondexploitatie	-490.000	490.000	0	0
8.3	Wonen en bouwen	-49.000	0	0	0
	<u>Diverse taakvelden</u>				
	Actualisatie staat van vaste Activa	-138.218	0	0	0
	Septemercirculaire 2023	4.008	4.288	4.521	4.404
	Actualisatie nota Bovenwijks (deel B)	-78.580	-164.895	-122.975	0
Totaal		-112.815	362.393	48.546	171.404

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden (nadeel in 2023 € 258.000, voordeel in 2024 € 231.000, nadeel in 2025 en 2026 van € 9.000)

Gemeentelijk vastgoed (nadeel incidenteel in 2023 € 240.000 en voordeel incidenteel in 2024 € 240.000)

De gemeente heeft in 2022 op basis van oude afspraken een pand overgenomen tegen betaling van de boekwaarde. Na deze aankoop zou dit pand door de gemeente weer verkocht worden aan derden omdat het pand niet nodig is voor gemeentelijke doeleinden. Er wordt hierbij een positief verkoopresultaat verwacht. De (plan)kosten voor de verkoop en de verwachte verkoopopbrengst zijn in de begroting verwerkt. Omdat het gebouw in 2023 niet is verkocht worden de resterende kosten en opbrengsten doorgeschoven naar 2024. Momenteel wordt de bestemming gewijzigd van Dienstverlening naar Wonen, (maximaal) drie woningen.

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel nadeel van 2023 (lagere baat exploitatie) en het incidenteel voordeel van 2024 (hogere baat exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Gemeentelijke gebouwen en werf - energielasten (nadeel structureel € 18.000 voor 2023 en € 9.000 voor 2024 en verder)

De gestegen energiekosten kunnen tot een budgetoverschrijding van > € 25.000 leiden. Daarover is de gemeenteraad in 2022 al geïnformeerd. De definitieve overschrijding wordt pas bij de eindafrekening duidelijk.

- Overige gemeentelijke gebouwen: door de maandbedragen tot eind 2023 door te rekenen lijkt het reëel om van een jaaroverschrijding van € 12.000 uit te gaan.
- Werkplaats/werf Opheusden: door de maandbedragen tot eind 2023 door te rekenen is het reëel om van een jaaroverschrijding van € 6.000 uit te gaan.

De verwachting bestaat dat de hoge energieprijzen nog geruime tijd zullen aanhouden en worden daarom structureel meegenomen voor budgetverhoging.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer (nadeel structureel in 2023 € 88.000, nadeel in 2024 € 228.000, nadeel in 2025 en 2026 van € 158.000)

Openbare verlichting (nadeel structureel van € 158.000)

De gemeente koopt stroom in voor de openbare verlichting (lantaarnpalen enabri's). Het effect van de hoge energieprijzen zien we terug in de voorschotten. We verwachten structureel een overschrijding van € 158.000. De eindafrekening ontvangen we pas volgend jaar. We zijn bezig met het vervangen van de armaturen naar LED-verlichting. Daarbij zijn onze budgetten meteen neerwaarts bijgesteld, vooruitlopend op een verwachte energiebesparing.

Deze energiebesparing weegt echter niet op tegen de veel hogere energiekosten. Daarnaast is er het effect van de nieuwe aanbesteding. Onze stroom is bovendien 100% groen, hetgeen ook meer kost dan grijze stroom. We constateren dat het budget daarom structureel te laag is.

Vorbereiding aanleg rondweg Ochten (voordeel incidenteel in 2023 van € 70.000 en nadeel incidenteel van € 70.000 in 2024)

Als gevolg van het doorschuiven van budget van 2022 naar 2023 is ook in dit jaar sprake van een overschot van € 70.000. Inmiddels wordt verkeerskundig onderzoek uitgevoerd alsmede een variantenstudie. Tevens bevindt de gebiedsvisie zich in een afsluitende fase. De werkzaamheden zullen in het jaar 2024 doorlopen, inclusief besluitvorming in de eerste helft van 2024. Om deze reden wordt voorgesteld het resterende bedrag over te hevelen naar 2024.

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel voordeel van 2023 (lagere last exploitatie) en het incidenteel nadeel van 2024 (hogere last exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed (budgettair neutraal)

In de eerste bestuursrapportage 2023 is aanvullend budget gevraagd voor het groot onderhoud aan de kerktorens, in bijzonder de kerktoren in IJzendoorn. Aanleiding was onder meer de onverwachte kosten als gevolg van de wet op de Natuurbescherming (aanwezigheid van vleermuizen). Het uitstel bood wel de gelegenheid om een aanvraag in te dienen voor een provinciale subsidie. We hebben een subsidie van € 113.143 van de provincie Gelderland ontvangen. Hiermee hebben we een verwachte budgetoverschrijding afgewend. Tevens hebben we extra werkzaamheden kunnen uitvoeren, zoals het onderhoud aan het uurwerk en de verlichting. Dit voorkomt dat we op een later moment opnieuw kosten moeten maken voor de opbouw van een steiger.

Taakveld 5.7 openbaar groen en (openlucht) recreatie (incidenteel nadeel van € 272.978 in 2023 en € 36.000 in 2024)

Groenstroken (nadeel incidenteel in 2023 € 48.000)

De gemeente werkt aan het project grondgebruik. In dit project worden groenstroken die in gebruik zijn genomen verhuurd of verkocht aan inwoners. Voor dit project worden medewerkers ingehuurd. Hiervoor is € 94.000 begroot. We verwachten dat deze kosten in 2023 op zullen lopen tot € 142.000.

In de voorafgaande jaren waren de inkomsten uit grondverkoop hoger dan de uitgaven aan de personele capaciteit van het project. Doordat aan het einde van het project de lastigere dossiers overblijven zien we nu dat de opbrengsten teruglopen terwijl meer inzet noodzakelijk was. Daarnaast zijn de medewerkers ingezet voor een her-inventarisatie van het grondgebruik en het actualiseren van het gronduitgiftebeleid.

Onderhoud openbare speelplaatsen (nadeel incidenteel in 2023 € 75.193)

We hebben een budgetafwijking vanwege de herschikking van de speel- en ontmoetingsplekken in Ochten. Er is sprake van langdurige overlast en vernielingen, bedreiging en intimidatie. Om de

overlast in Ochten te beperken en voldoende plekken te behouden waar jongeren samen kunnen komen, hebben wij eerder dit jaar een aantal besluiten genomen. Wij hebben u hier 5 september jl. via een raadsbrief over geïnformeerd.

Voor deze werkzaamheden is geen budget gereserveerd in de begroting. Daarom nemen wij de verwachte overschrijding van het budget in deze bestuursrapportage op.

Aanvullende kosten realisatie, beheer en onderhoud speelvoorzieningen (nadeel incidenteel in 2023 € 139.785 en in 2024 € 36.000)

De beleidskant speelvoorzieningen is verder uitgewerkt in programma 6 onder Wat mag het kosten?.

Na vertrek van de vaste medewerker spelen in 2022 is de vacature in juni 2023 op interim-basis ingevuld. Onderwerpen die zijn blijven liggen zijn versneld opgepakt.

- Inhuur externe expertise (€ 21.760)
In het van kracht zijnde speelbeleid zijn geen budgetten voor de inzet van externe expertise opgenomen.
- In kaart brengen actuele situatie speeltuinen (€ 5.093) en actualiseren speelbeleid (€ 11.970)
Middels een nul meting hebben we de actuele situatie van onze speeltuinen in kaart gebracht. Met deze kennis kunnen wij ons speelbeleid, dat afloopt in 2023, verder actualiseren. De planning is dat het geactualiseerde beleid in februari 2024 wordt geagendeerd voor de raad.
- Indexering benodigde middelen uitwerkingsprogramma spelen (€ 89.962)
De benodigde middelen om het lopende uitwerkingsprogramma spelen vorm te geven zijn begin 2023 niet geïndexeerd. Reden hiervoor was het ontbreken van ambtelijke capaciteit. De aanvullende kosten voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma worden alsnog in deze 2e bestuursrapportage meegenomen.
- Extra kosten speeltuin Prunusstraat (€ 11.000)
De actualisatie van de speeltuin in de Prunusstraat valt in 2023 door indexatie duurder uit. Ondanks subsidie is een bedrag van € 11.000 ongedekt.

Overige kleine verschillen (nadeel incidenteel in 2023 € 10.000)

Taakveld 7.4 Milieubeheer (nadeel incidenteel in 2023 € 69.997)

Tijdelijke regeling decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (budgettair neutraal in 2023)

Om uitvoering te geven aan de Klimaatwet heeft het Rijk subsidie beschikbaar gesteld voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Zo krijgen gemeenten en provincies de mogelijkheid hun interne organisatie te versterken voor het uitvoeren van deze taken en het behalen van het doel om in 2030 55% minder Co2 uit te stoten.

De subsidiebeschikking over de totale periode ziet er als volgt uit:

Voor het jaar 2023 een bedrag van € 392.965

Voor het jaar 2024 een bedrag van € 396.529

Voor het jaar 2025 een bedrag van € 400.094

In de kadernota 2024 en conceptbegroting 2024 is voorgesteld deze middelen in te zetten voor aardgasvrije wijken. De jaren 2024 en 2025 zijn al meegenomen bij de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Bestuursrapportage ODR (nadeel incidenteel in 2023 € 69.997)

Er is op dit moment een nadeel van € 69.997 zichtbaar in de bestuursrapportage van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Zoals eerder aangekondigd, werd verwacht dat er met de bijgestelde begroting een fors tekort op de personeelskosten zou ontstaan omdat de CAO-stijging niet goed is verwerkt. Inmiddels hebben er correcties plaatsgevonden waarbij ook diverse voordelen zijn meegenomen bij de herberekening van het uurtarief. Dit heeft geresulteerd in een lager nadeel dan verwacht.

Energiearmoede (budgettair neutraal)

Het kabinet heeft extra middelen (€ 157.353) beschikbaar gesteld om energiearmoede te bestrijden en kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen te helpen met het verlagen van hun energieverbruik via energieadvies en kleine tot middelgrote energiebesparende maatregelen.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria (incidenteel voordeel in 2023 van € 50.000)

Begraafrechten (incidenteel voordeel in 2023 van € 50.000)

Er zijn in 2023 meer begraafrechten verstrekt. Hierdoor zijn er vooralsnog incidenteel meer inkomsten gegenereerd. Nader onderzoek moet uitwijzen of en hoeveel van deze inkomsten structureel is.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (incidenteel voordeel in 2023 van € 490.000 en incidenteel nadeel in 2024 van € 490.000)

Bouwgrondexploitatie Casterhoven (incidenteel voordeel in 2023 van € 490.000 en incidenteel nadeel in 2024 van € 490.000)

Op basis van de vaststellingsovereenkomst Casterhoven krijgt de gemeente een bijdrage die is verdeeld in twee fasen. De eerste fase van € 260.000 is ontvangen in 2022, de tweede fase van € 260.000 is ontvangen in 2023. Nog niet alle werkzaamheden betreffende Casterhoven zijn uitgevoerd. Het resterende bedrag van € 490.000 wordt meegenomen naar het volgend boekjaar.

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel voordeel van 2023 (lagere last exploitatie) en het incidenteel nadeel van 2024 (hogere last exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen (incidenteel voordeel in 2023 € 49.000)

Bestuursopdracht woonwagendstandplaatsen (nadeel incidenteel in 2023 van € 51.000)

We moeten dertien nieuwe woonwagendstandplaatsen realiseren. Met deze bestuursopdracht worden de daarvoor benodigde onderzoeken uitgevoerd en de verdere ruimtelijke planvorming mogelijk gemaakt. Na afronding van de onderzoeken wordt voor de haalbare locaties een ruimtelijke procedure opgestart. Omwonenden en andere belanghebbenden worden van het begin betrokken bij de planvorming, zodra duidelijk is welke locaties mogelijk zijn.

Voor dekking van de lasten (€ 51.000) is vooralsnog de stelpost beleidsvoornemens ingezet.

Voor de in de bestuursopdracht omschreven werkzaamheden (onderzoeken, ruimtelijke procedure en inhuur externe projectleider) is een budget van € 86.000 benodigd. Er is een dekking van € 35.000 vanuit een al ontvangen doelgroepensubsidie van de Rijksoverheid. Voor de resterende kosten (€ 51.000) vragen wij opnieuw deze subsidie aan. Wanneer de subsidie wordt toegekend maken we geen aanspraak op de stelpost beleidsvoornemens.

Vrijeveld toezicht (voordeel incidenteel voor 2023 van € 100.000)

Op het budget voor toezicht en handhaving dat niet aan een vergunning gebonden is, het zogenaamde vrijeveldtoezicht, verwachten we € 100.000 over te houden. Door personeelstekorten bij de omgevingsdienst (ODR) zijn voor dit project tot nu toe veel minder uren gemaakt. De ODR heeft toegezegd om extra aandacht aan dit project te besteden en de begrote urenplanning in te halen. Ondanks deze extra inzet verwachten wij aan het einde van 2023 een aanzienlijk bedrag over te houden.

Actualisatie Nota Bovenwijken (incidenteel voordeel van € 78.580 voor 2023, € 164.895 voor 2024 en € 122.975 voor 2025)

Door een bijstelling van de Nota Bovenwijken (deel B) zijn de ontvangsten uit projecten (Reserve ruimtelijke investeringen) en de dotatie aan de reserve bovenwijkse voorziening bijgesteld. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 78.580 voor 2023, € 164.895 voor 2024 en € 147.975

voor 2025. Dit voordeel heeft een relatie met het nadeel benoemd onder Programma 3 mutaties reserves. Daarnaast wordt in de Nota Bovenwijks een nadeel geraamd voor een bijdrage voor Speelvoorzieningen in 2025 van € 25.000.

In totaliteit heeft de actualisatie van de Nota Bovenwijks (deel B) met de mutaties op programma 3, 4 en 6 in samenhang met de mutaties op reserves binnen programma 3 een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage. Zie daarvoor de extra toelichting bij mutaties in reserves programma 3.

Actualisatie Staat van vaste Activa (incidenteel voordeel van € 138.218 voor 2023)

Onlangs heeft u in de begroting 2024 kunnen vernemen dat de staat van vaste activa meerjarig is geactualiseerd. Hierbij ziet u het financieel effect terug met betrekking tot jaarschijf 2023, het effect voor dit programma bedraagt incidenteel € 138.218 voordelig voor 2023.

Septembercirculaire (structureel nadeel van € 4.008 in 2023, € 4.288 in 2024, € 4.521 in 2025 en € 4.404 in 2026)

Hier ziet u het financieel meerjarig effect terug van de septembercirculaire 2023. U dient het nadeel onder dit programma in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de septembercirculaire 2023.

Mutaties reserves

Programma 3 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2023	2024	2025	2026
0.10	RS Bovenwijkse voorzieningen	166.680	160.995	-391.833	600.000
0.10	RS Fonds Ruimtelijke investeringen	-31.600	197.400	-12.692	0
0.10	RS Kapitaallasten	-24.000	-26.000	327.500	-600.000
Totaal		111.080	332.395	-77.025	0

De nota Bovenwijks (onderdeel B) is onlangs geactualiseerd en heeft een financieel effect op programma 3, 4 en 6. Dit heeft in totaliteit met de mutaties in de onderstaande reserves Bovenwijkse voorziening, Fonds Ruimtelijke investeringen en Kapitaallasten een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Reserve Bovenwijkse voorziening

In de Nota Bovenwijks (deel B) zijn verschillende voorzieningen toegevoegd of doorgeschoven in tijd. Nieuw zijn Verbeteren Spoorstraat Kesteren (€ 50.000 in 2024), Veiligheid Schoolzones (€ 100.000 in 2024), Verkeersaanpassingen nabij MFC Dodewaard (€ 127.500 in 2025) en Speelvoorzieningen (€ 25.000 in 2025). Doorgeschoven zijn Fietsbrug Meersteeg (€ 24.000 van 2023 naar 2024), Opdikken dijk Dodewaard, Ochten, IJzendoorn (€ 100.000 van 2024 naar 2025) en Randweg Opheusden (€ 600.000 van 2026 naar 2027). Binnen programma 4 is de bijdrage aan Centrumplan Ochten doorgeschoven van 2024 naar 2025 (€ 200.000). Binnen programma 6 is de bijdrage aan Skatepark Dodewaard doorgeschoven van 2023 naar 2024 (€ 32.500). Door de bijstelling van de Nota Bovenwijks (deel B) is de dotatie aan de reserve bovenwijkse voorziening verhoogd met € 110.180 in 2023, € 67.495 in 2024 en € 60.667 in 2025.

Reserve Fonds Ruimtelijke investeringen

Voor de reserve Fonds Ruimtelijke investeringen heeft deze actualisatie deel B onder andere betrekking op gewijzigde inkomsten en de verschoven bijdrage aan Gastvrije Waaldijk (€ 100.000) van 2024 naar 2025. Door de bijstelling van de Nota Bovenwijks (deel B) zijn de ontvangsten uit

projecten (Reserve ruimtelijke investeringen) bijgesteld, dit resulteert in een hogere onttrekking van € 31.600 in 2023 en lagere onttrekking van € 97.400 in 2024 en € 87.308 in 2025.

Reserve Kapitaallasten

Door de bijstelling van de Nota Bovenwijks (deel B) zijn de onttrekkingen uit de reserve kapitaallasten aangepast. Nieuw zijn Verbeteren Spoorstraat Kesteren (€ 50.000 in 2024), Veiligheid Schoolzones (€ 100.000 in 2024) en Verkeersaanpassingen nabij MFC Dodewaard (€ 127.500 in 2025). Doorgeschoven zijn Fietsbrug Meersteeg (€ 24.000 van 2023 naar 2024), Randweg Opheusden (€ 600.000 van 2026 naar 2027) en Centrumplan Ochten (€ 200.000 van 2024 naar 2025). Dit resulteert voor 2023 in een voordeel van € 24.000, € 26.000 in 2024 een nadeel van € 327.500 voor 2025 en een voordeel van € 600.000 in 2026.

Hieronder kunt u terugzien dat het totale financiële effect van de nota Bovenwijks (onderdeel B) een financieel budgettair effect heeft in deze bestuursrapportage.

Financieel effect actualisatie Nota Bovenwijks (deel B)

Mutaties op programmaniveau (exploitatie)	2023	2024	2025	2026
Programma 3	-78.580	-164.895	-122.975	0
Programma 4	0	-200.000	200.000	0
Programma 6	-32.500	32.500	0	0
Subtotaal exploitatie	-111.080	-332.395	77.025	0
Mutaties op reserves				
RS bovenwijkse voorziening	166.680	160.995	-391.833	600.000
RS fonds ruimtelijke investeringen	-31.600	197.400	-12.692	0
RS kapitaallasten	-24.000	-26.000	327.500	-600.000
Subtotaal mutaties in reserves	111.080	332.395	-77.025	0
Totaal financieel effect	0	0	0	0

Programma 4 Economie

Missie

De komende jaren investeren we verder in een goed ondernemersklimaat, een goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. We willen daarmee welvaart en werkgelegenheid behouden en bevorderen. Lokale ondernemers verdienen onze speciale aandacht. Zij zijn immers belangrijk voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in onze dorpen.

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze gemeente en de omliggende regio en zorgen voor het behoud van het voorzieningenniveau in de kernen. We moedigen activiteiten op het gebied van toerisme en recreatie aan en richten ons op het aantrekken van meer recreanten.

De agrarische sector steunen wij. Waar mogelijk ondersteunen we innovatie.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Neder-Betuws Verkeer-en Vervoerplan, beleidsrapportage \(2018\), \(achtergrondrapportage\)](#)
- [Detailhandelsstructuurvisie Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Intergemeentelijke Strategische Visie Laanboomcentrum Betuwe \(2015\)](#)
- [Regionaal Ambitiedocument 2022-2025](#)
- [Ruimtelijke Strategische Visie Regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties 2019-2024 \(2020\)](#)
- [Beleidsrichtlijnen Kantoren op bestaande bedrijventerreinen \(2020\)](#)
- [Landschapsonwikkelingsplan \(LOP\) Neder-Betuwe 2022-2032](#)

Ambities

4.1 We zorgen voor een veerkrachtige economische structuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Goed ondernemersklimaat	We versterken de ondernemersdienstverlening.	continu
	We bevorderen een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. (Dit draagt ook bij aan 6.1 Goed en passend onderwijs voor alle inwoners in Neder-Betuwe.)	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Ondersteuning en innovatie agrarische sector	We doen mee aan het Laanboompact en voeren projecten uit.	continu
	We vernieuwen de handreiking voor de teeltondersteunende voorzieningen (TOV).	2023
	We moedigen biodiversiteit aan. (Dit werken we verder uit in ambitie 3.4).	-

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Goed vestigingsklimaat	We maken ons sterk voor (uitbreidings)ruimte voor onze lokale ondernemers.	continu
	We plannen binnen onze mogelijkheden voldoende aanbod van nieuwe bedrijventerreinen.	continu
	We zorgen dat onze bedrijventerreinen duurzaam en toekomstbestendig zijn.	continu
	We gaan verder met de planvorming van fase 2 van het Tree Valley Business Centre.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Florerende dorpen en kernen	We zetten actief in op de winkelconcentratieplannen.	continu
	We hebben een faciliterende rol bij het voorzieningenniveau in de dorpen.	continu
	We maken het voor de initiatiefnemers mogelijk dat er in het centrum van Ochten een nieuwe supermarkt, dorps huis en nieuwe centrumfuncties komen. We investeren in de herinrichting van de openbare ruimte zodat het plein een kwaliteitsverbetering krijgt.	2023 e.v.
	We zorgen voor een economische inbreng bij de ontwikkeling van het Omgevingsplan Kernen.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		De gemeente heeft met de initiatiefnemer een exploitatie-overeenkomst (EOK) voor het Van Driel-plein in Ochten gesloten. De initiatiefnemer doorloopt voor eigen rekening en risico een planologische procedure voor het integrale plan. De gemeente verzorgt de herinrichting van de openbare ruimte. In het najaar pakt de gemeente de subsidie-afhandeling op en moeten de grondtransacties plaatsvinden. Deze moeten op grond van de EOK uiterlijk 15 december 2023 rond zijn.
Tijd		
Middelen		Via het raadsbesluit van 28 september 2023 zijn, om te kunnen voldoen aan de gemeentelijke verplichting, extra

		middelen beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het dorpsplein. De extra middelen zijn naar verwachting toereikend.
--	--	--

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Afstemming met regionaal economische agenda	Als regiogemeente zijn we betrokken bij de uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument.	2023 e.v.
	We werken samen in de regio aan de opgaven agrotourisme en cultuurhistorische landmarks.	2023-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

4.2 We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Goed omgaan met ons (cultureel) erfgoed	We maken de beschikbare informatie over ons erfgoed toegankelijk.	2025
	We herijken de gemeentelijke monumentenlijst en voegen waardevol landschap en gebieden toe.	2023-2025
	We benutten kansen die erfgoed biedt.	continu
	We leggen ons erfgoedbeleid vast door middel van regels in het nieuwe Omgevingsplan.	2023 e.v.
	We vergroten de zichtbaarheid van het cultureel en historisch erfgoed. (Regioplan Inspirerend Rivierenland)	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Recreatie en toerisme	We richten ons op het aantrekken van meer recreanten.	2023 e.v.
	We zorgen voor genoeg mogelijkheden om te ontspannen, onder meer door aantrekkelijke fiets- en wandelpaden. We verkennen de aanleg van een fietsverbinding tussen Echteld en Tiel.	2023-2025
	We vergroten de bekendheid van het merk De Betuwe.	2023-2025
	We stellen een samenwerkingsagenda Boven-Linge op en	2023-2025

	voeren deze uit.	
	We verbinden het project Gastvrije Waaldijk en het dijkversterkingsproject met elkaar.	2023-2027
	We werken aan de ontwikkeling van de Veerhaven Ochten.	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		De planning en uitvoering van Gastvrije Waaldijk is gekoppeld aan de planning van de dijkversterking door het waterschap. Gastvrije Waaldijk volgt de uitvoering van de dijkversterking. De dijkversterking begint pas medio 2024. Dat betekent dat het dit jaar niet meer lukt om de lokale maatregelen voor Gastvrije Waaldijk uit te voeren.
Middelen		Er is een bedrag van € 50.000 beschikbaar voor het project Gastvrije Waaldijk. Het project bestaat uit lokale maatregelen voor een verkeersveilige inrichting van de noordelijke Waaldijk, inclusief belevingsplekken en een duidelijk (communicatie)verhaal van de Waal. We hevelen dit bedrag over naar 2024.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We maken ons landschap aantrekkelijker	We geven uitvoering aan het Landschapsontwikkelingsplan (LOP).	continu
	We zetten in op meer biodiversiteit.	continu
	We plaatsen meer bomen in het openbaar gebied en stimuleren dit op particulier terrein.	continu
	We zijn zuinig op onze bijzondere landschappelijke gebieden.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen overige ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Programma 4 Economie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
3.1	Economische ontwikkeling	17.500	27.500	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-57.500	57.500	0	0
3.4	Economische promotie	-50.000	50.000	0	0
	<u>Diverse taakvelden</u>				
	Actualisatie staat van vaste Activa	3.395	0	0	0
	Actualisatie nota Bovenwijks (deel B)	0	-200.000	200.000	0
Totaal		-86.605	-65.000	200.000	0

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling (nadeel incidenteel in 2023 € 17.500 en in 2024 van € 27.500)

Bestuursopdracht Programma Economie (nadeel incidenteel in 2023 € 17.500 en in 2024 van € 27.500)

In het coalitieakkoord is een economische koers beschreven op hoofdlijnen. Maar de gemeente beschikt niet over een (actueel) beleidsdocument specifiek voor lokale economie en werklocaties. Via het opstellen van een Programma Economie worden de kaders uit de omgevingsvisie ten aanzien van de rol van de gemeente in de lokale economie verder verdiept en uitgewerkt. Dit resulteert in een helder programma met concreet beleid en gerichte acties voor economie en bedrijventerreinen. Daarmee ontstaat er focus en prioritering in de inspanningen van de gemeente op het (ruimtelijk-) economische vlak. Zo kan de gemeente gericht economisch beleid voeren, dat inspeelt op actuele trends en ontwikkelingen, met als doel het goede ondernemers- en vestigingsklimaat te behouden en te versterken. In dit verband heeft op 12 oktober 2023 het gesprek met u als raad plaatsgevonden. Aan het Programma Economie zijn eenmalig kosten verbonden voor de inhuur van een adviesbureau om de gemeente te begeleiden bij het opstellen van de visie.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (voordeel incidenteel in 2023 € 57.500 en nadeel incidenteel in 2024 van € 57.500)

Herstellen inrit aan de Hamsestraat in Opheusden (voordeel incidenteel in 2023 € 57.500 en nadeel in 2024 van € 57.500)

Op basis van een overeenkomst heeft de gemeente de verplichting tot het herstellen van een inrit aan de Hamsestraat in Opheusden. Deze vergoeding wordt betaald als het werk is uitgevoerd. De middelen worden al enkele jaren gereserveerd.

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel voordeel van 2023 (lagere last exploitatie) en het incidenteel nadeel van 2024 (hogere last exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Taakveld 3.4 Economische promotie (voordeel incidenteel in 2023 € 50.000 en nadeel incidenteel in 2024 van € 50.000)

Gastvrije Waaldijk (voordeel incidenteel in 2023 € 50.000 en nadeel incidenteel in 2024 van € 50.000).

In het budget Toerisme, onder het programma Economie, is een bedrag van € 50.000 gereserveerd voor het project Gastvrije Waaldijk. Het project betreft lokale maatregelen voor een verkeersveilige inrichting van de noordelijke Waaldijk, inclusief belevingsplekken en een eenduidig (communicatie) verhaal van de Waal. De planning en uitvoering van Gastvrije Waaldijk is gekoppeld aan de planning van de dijkversterking door het waterschap. Gastvrije Waaldijk volgt de uitvoering van de dijkversterking. De dijkversterking begint pas medio 2024. Dit betekent dat het dit jaar niet meer lukt om de lokale maatregelen ten behoeve van Gastvrije Waaldijk uit te voeren.

Binnen dit taakveld ziet u het incidenteel voordeel van 2023 (lagere last exploitatie) en het incidenteel nadeel van 2024 (hogere last exploitatie). Verderop bij de mutaties in reserves bij de algemene dekkingsmiddelen ziet u de mutaties die via de algemene reserve lopen. Per saldo betreft dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Actualisatie staat van vaste activa (incidenteel nadeel van € 3.395 voor 2023)

Onlangs heeft u in de begroting 2024 kunnen vernemen dat de staat van vaste activa meerjarig is geactualiseerd. Hierbij ziet u het financieel effect terug met betrekking tot jaarschijf 2023 dat een incidenteel nadeel betreft van € 3.395 voor dit programma.

Actualisatie Nota Bovenwijkse voorziening (deel B) (incidenteel voordeel € 200.000 in 2024, nadeel € 200.000 in 2025)

In de Nota Bovenwijks zijn de bijdrage aan Gastvrije Waaldijk en de bijdrage aan Opdikken dijk Dodewaard, Ochten, IJzendoorn doorgeschoven van 2024 naar 2025. Het voor- en nadeel heeft een relatie met het voor- en nadeel benoemd onder Programma 3 mutaties in reserves.

In totaliteit heeft de actualisatie van de Nota Bovenwijks (deel B) met de mutaties op programma 3, 4 en 6 in samenhang met de mutaties op reserves binnen programma 3 een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage. Zie daarvoor de extra toelichting bij mutaties in reserves programma 3.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet

Missie

In Neder-Betuwe doet iedereen ertoe. De inwoners in onze gemeente zijn zorgzaam en waar mogelijk helpen zij elkaar en zorgen zij voor elkaar. Om inwoners hiertoe in staat te stellen, ondersteunen wij vormen van informele zorg en versterken wij de samenwerking met en tussen onze maatschappelijke partners. Zo stellen we inwoners in staat om zoveel mogelijk zelf de regie te voeren over hun leven. Vanuit eigen kracht en met steun van de omgeving. Zelfredzaam zijn, dat lukt niet iedereen. Wij bieden dan zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Zorgvragers hebben keuzevrijheid, zodat de hulp past bij hun levensovertuiging. Wij zetten steeds meer in op preventie, omdat we willen voorkomen dat mensen zorg nodig hebben. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen grotendeels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein "Samen verder op de ingeslagen weg" 2021 - 2024 \(2021\)](#)
- [Uitvoeringsplan Meedoen en Samenleven \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Optimaal Ontwikkelen en Opgroeien \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Gezond en Vitaal \(2022\)](#)
- [Algemene subsidieverordening Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#)
- [Nadere regel belangenbehartiging sociaal domein 2019 \(2019\)](#)

Wmo/Jeugd

- [Nota Kernpunten \(2013\)](#),
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Verordening Jeugdhulp gemeente Neder-Betuwe 2023 \(2023\)](#)
- [Dienstverleningsovereenkomst Wmo/Jeugd door de regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidie vervanging buurtbus Klaartje en Swobrik 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsregels huishoudelijke ondersteuning Wmo gemeente Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Beleidsregels woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen Neder-Betuwe 2021 \(2021\)](#)

Participatie

- [Vangnetregeling Participatiewet \(2015\)](#)
- [Re-integratieverordening \(2017\)](#)
- [Verordening individuele studietoelage Participatiewet \(2022\)](#)
- [Verordening meedoenregeling Neder-Betuwe 2022 \(2022\)](#)
- [Afstemmingsverordening Participatiewet \(2016\)](#)
- [Verordening individuele inkomenstoeslag \(2014\)](#)
- [Verordening loonkostensubsidie \(2017\)](#)
- [Gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland \(2021\)](#)

Volksgezondheid

- [Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid \(2020\)](#)
- [Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020-2023 \(2020\)](#)
- [Preventie- en Handhavingplan Alcohol Neder-Betuwe 2022-2024 \(2021\)](#)
- [Uitvoeringskader gezond opgroeien in Neder-Betuwe 2019-2024 \(2019\)](#)
- [Monitor Neder-Betuwe Bloeit! 2019-2024 \(2020\)](#)
- [Hoofdlijnennotitie Aanpak eenzaamheid Neder-Betuwe \(2019\)](#)

- [Nadere regel subsidie voorkomen en/of verminderen van eenzaamheid \(2023\)](#)

Overige

- [Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten \(2018\)](#)
- [Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018-2021 \(2018\)](#), [bijbehorende beleidsregels \(2022\)](#)
- [Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening Neder-Betuwe 2022 \(2021\)](#)
- [Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2022 \(2022\)](#)
- [Plan van aanpak bestrijding kinderarmoede \(2018\)](#)
- [Beleidsplan GGZ Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2018-2020 'Samen Dichtbij' \(2018\)](#)
- [Beschermd Wonen, regio Nijmegen en Rivierenland \(2021\)](#)

Ambities

5.1 Inwoners zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en kunnen deelnemen aan de samenleving

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Inwoners met een hulpvraag ontvangen passende ondersteuning	We bieden een helpende hand bij het formuleren van een hulpvraag, door onder andere onafhankelijke cliëntondersteuning, het welzijnswerk en de Kernpunten	continu
	Wij borgen de kwaliteit en beschikbaarheid van ondersteuning middels een aanbesteding en contractmanagement	continu
	We zorgen dat inwoners keuzevrijheid hebben zodat de geboden hulp aansluit bij hun levensovertuiging en identiteit	continu
	We ondersteunen vormen van informele zorg en blijven hiervoor in gesprek met onze (lokale) partners	continu
	We evalueren de methode één gezin - één plan - één regisseur, waarbij één regisseur wordt ingezet in de ondersteuning van gezinnen	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Inwoners zijn zoveel mogelijk financieel zelfredzaam	We bieden ondersteuning aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het vinden en behouden van passend werk	continu
	We zetten in op het terugdringen van energiearmoede (zie verder ambitie 3.3: We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst)	2023
	Problematische schulden worden waar mogelijk voorkomen door vroegtijdig signaleren en een breed ondersteuningsaanbod	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		Landelijke maatregelen (zoals het energieplafond, de aanpassing van toeslagen en verhoging van minimumloon en bijstand) hebben rust gebracht. Helaas is de wetswijziging die nodig is voor de energietoeslag pas in oktober 2023 goedgekeurd door de Eerste Kamer. Hierdoor hebben gemeenten deze nog niet kunnen uitkeren. In het laatste kwartaal van 2023 zal dit alsnog gebeuren.
Tijd		
Middelen		<p>De kosten voor de uitvoering van de Participatiewet stijgen. Gemeente Buren heeft aangetoond heeft dat de huidige vergoeding ontoereikend is. Er loopt momenteel een onafhankelijk onderzoek naar verschillende scenario's en daarbij behorende kosten voor de uitvoering.</p> <p>Daarnaast geldt dat zowel het aantal bijstandsgerechtigden als de hoogte van de bijstand is gestegen. Er wordt een mogelijk tekort voorzien op de rijksmiddelen voor de bijstand. Hoewel het Rijksbudget naar boven is bijgesteld, lijkt dit niet geheel voldoende om dit mogelijke tekort op te vangen. Deze prognose is echter gebaseerd op de cijfers van het eerste half jaar - waardoor er nog veel kan veranderen en er onvoldoende onderbouwing is voor een budgetaanpassing op dit moment. Daarom wordt in de jaarrekening het uiteindelijke budgeteffect verwerkt.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Iedereen kan deelnemen aan de samenleving	We zijn een dementievriendelijke gemeente. Dit wordt bevestigd met het behalen van het certificaat	2023
	We dragen bij aan het voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder inwoners	continu
	Het minimabeleid en bijzondere bijstand wordt voortgezet en het Kindpakket is herijkt	2023
	We bieden goede ondersteuning op het gebied van o.a. huisvesting, taal, scholing, werk en ontmoeting aan nieuwkomers conform de Wet Inburgering	continu
	We zorgen ervoor dat iedereen, van oud tot jong, ongeacht geloofsachtergrond, geartheid, afkomst, beperkingen en met welke idealen dan ook kan deelnemen aan onze samenleving	continu
	We zorgen voor een passend woningaanbod in de wijk voor kwetsbare inwoners zoals mensen die beschermd wonen (Zie verder ambitie 3.1: Wonen voor iedereen)	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

5.2 Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Er is toegenomen aandacht voor preventie op de gebieden gezond leven en vitaal zijn	We zetten ons in voor een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen, onder meer door de uitvoering van de JOGG-aanpak en het Lokaal Akkoord Gezond op eigen wijze (dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 3.3 We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst)	continu
	We zetten in op het versterken van de mentale gezondheid van onze inwoners door het verbeteren van hun veerkracht en balans	continu
	We zetten in op het vroegtijdig signaleren van (verborgen) problemen bij ouderen en bieden preventieve ondersteuning zoals huisbezoeken	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Het middelengebruik onder (jonge) inwoners neemt af	<i>De uitwerking hiervan vindt u terug onder ambitie 2.1 Neder-Betuwe is een veilige gemeente om te wonen en leven</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Jeugdigen groeien op in een stabiele en veilige (thuis)omgeving	We geven uitvoering aan het lokale plan huiselijk geweld en kindermishandeling. We zetten hier onder meer in op het versterken van relaties en het bieden van tijdsge ondersteuning bij scheidingen	2023
	We geven uitvoering aan (boven)regionale ontwikkelingen rondom jeugdbescherming en hoogspecialistische jeugdzorg (onder meer Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming en crisishulp)	2023
	We zoeken naar innovatieve mogelijkheden om de	2023

	jeugdzorg effectiever en efficiënter uit te voeren, samen met relevante partners	
	We zetten in op normaliseren en een stevige leefomgeving voor jeugdigen	continu
	<i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 6.3 Actieve en leefbare kernen binnen de gemeente</i>	

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Kinderen maken een goede start in het leven en hebben daarin gelijke kansen	We nemen deel aan het rijksprogramma 'Kansrijke start'	2023
	We zetten blijvend in op de versterking tussen zorg en onderwijs en faciliteren ondersteuning op school	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Het IZA zorgt voor een belangrijke landelijke ontwikkeling: de verschuiving van zorg richting preventie: een focus op het bevorderen van gezondheid. Dit om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Zorgpartijen moeten onderling meer samenwerken, maar ook met de gemeenten samen. In de eerste bestuursrapportage hebben we aangegeven dat we hopen in deze tweede bestuursrapportage meer duidelijkheid te geven over de middelen die we hiervoor ontvangen. Voor 2023 zijn er geen financiële ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage verwerkt moeten worden. We hebben in de begroting 2024 meer informatie hierover opgenomen.

Uitvoering Nota Sociaal Domein

In de eerste bestuursrapportage kondigden wij aan dat we verwachtten extra middelen nodig te hebben voor de uitvoering van de Nota Sociaal Domein voor onder andere:

- het faciliteren van bijeenkomsten met en voor maatschappelijke partners;
- ondersteuning bij het goed laten aansluiten van afspraken met grote subsidiepartners of groepen van (subsidie)partners bij de uitvoeringsplannen en het Kwaliteitskompas.

Dit is voor nu echter (nog) niet aan de orde. De middelen die we vanuit de Brede SPUK hebben ontvangen, kunnen hier eventueel ook voor aangewend worden. Dus we gaan eerst goed in kaart brengen hoe we de middelen van de Brede SPUK besteden en of er ruimte is om de middelen hiervoor in te zetten.

Gezond op eigen wijze

Onder de vlag van Gezond op eigen wijze bundelen we samen met onze partners de gezonde krachten. Dit biedt de mogelijkheid voor onder meer de JOGG-regisseur, buurtsportcoaches, GGD gezondheidsmakelaars en het brede preventienetwerk, om zich te verenigen en tal van activiteiten aan elkaar te koppelen. Daarmee ondersteunen we onze inwoners, van jong tot oud, om gezonder te gaan leven. Door gezonde keuzes te maken die voor hen passend en haalbaar zijn. Ook het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! gaat verder onder de vlag van Gezond op eigen wijze.

Opstellen Woonzorgvisie 2024.

De Woonzorgvisie is een onderdeel van het landelijk programma 'een thuis voor iedereen'. In de Woonzorgvisie komen meerdere vragen op het gebied van wonen en zorg bij elkaar. Het belangrijkste doel van de Woonzorgvisie is om kwantitatief en kwalitatief zicht te krijgen op de huidige en toekomstige vraag naar en het aanbod van benodigde woonvormen voor mensen met een (toekomstige) zorgvraag in onze gemeente. In 2023 starten we met een onderzoeks- en analysefase. Op basis van de uitkomsten stellen we een Woonzorgvisie op. Dit doen we richting de zomer van 2024.

Dementievriendelijke gemeenschap

In 2023 wordt een dementiescan uitgevoerd. Dit doen we gezamenlijk met Alzheimer NL en verschillende lokale partners. Deze dementiescan geeft inzicht in hoe dementievriendelijk Neder-Betuwe wordt ervaren. Daarnaast geeft de scan concrete handvatten om aan te werken, samen met partners. In de doelenboom wordt gesproken over een certificaat 'dementievriendelijk'- deze bestaat niet als zodanig. We zetten ons in voor een dementievriendelijke gemeenschap.

Wat mag het kosten?

Programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.014.954	0	0	0
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	24.278	24.278	24.278
6.3	Inkomensregelingen	58.670	82.462	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-128.314	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
	<u>diverse taakvelden</u>				
	Meicirculaire 2023	292.871	0	0	0
	Septembercirculaire 2023	16.980	267.592	96.848	57.638
	Brede SPUK (budgettair neturaal)	0	0	0	0
Totaal		-1.874.747	274.332	21.126	-18.084

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (incidenteel voordeel € 2.014.954 in 2023)

Ondersteuning mantelzorg (voordeel € 50.000)

In de begroting 2023 is opgenomen dat het ondersteuningsaanbod aan (jonge en volwassen) mantelzorgers wordt herzien en waar mogelijk wordt aangepast. Deze ambitie heeft geresulteerd in een beleidsnotitie met concrete acties om mantelzorgers voldoende te kunnen toerusten op hun zorgtaak. Voor de komende jaren leidt dit tot een verhoging van de uitgaven voor mantelzorgondersteuning - binnen het hiervoor reeds beschikbare budget. Voor dit jaar echter blijft het nog beschikbare budget grotendeels onbenut en zal sprake zijn van een overschot van € 50.000.

Vluchtelingen Oekraïne (voordeel € 1.964.954)

De gemeente ontvangt van rijkswege middelen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Inmiddels is bekend wat we mogen verwachten aan inkomsten en uitgaven voor 2023. Aan inkomsten voor de gemeentelijke opvanglocaties verwachten we een bedrag van € 3.961.135. Voor de particuliere opvanglocaties verwachten we een bedrag € 477.200.

Deze bedragen zijn schattingen: de hoogte van het leefgeld is afhankelijk van de gezinssamenstelling en kan variëren. Bovendien kan het Rijk besluiten deze regeling aan te passen. Tegenover de inkomsten staan verwachte uitgaven (€ 2.473.381) voor de gemeentelijke opvanglocatie en de particuliere opvanglocaties. Naast de kosten voor de weeshuizen en de verstrekking van leefgelden voor de Particuliere opvang maken we kosten voor inhuur om eigen personeel vrij te maken voor de inzet ten behoeve van de Oekraïense vluchtelingen en hebben kosten aan de coördinatie van de opvanglocatie IJzendoorn. Onder uitvoeringskosten overig worden kosten verstaan zoals kosten vanwege de verhuizing van een van de weeshuizen of (jeugd)zorg- en onderwijs gerelateerde kosten. Wij verwachten dat huur betaald moet worden voor het gebruik van de Nedereindsestraat 1. De hoogte daarvan is op het moment van schrijven nog niet bekend. Waarschijnlijk zal het hier gemelde voordeel iets lager uitvallen. Het definitieve resultaat wordt opgenomen in de jaarrekening.

Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (structureel nadeel € 24.278 vanaf 2024)

Per 1 juli 2023 treden de nieuwe raamovereenkomsten met de zorgaanbieders voor Wmo en jeugdhulp in werking. Vanaf die datum gaat ook een nieuwe dienstverleningsovereenkomst in met de serviceorganisatie Wmo/jeugd van de Regio Rivierenland. Op grond van deze dienstverleningsovereenkomst voert de serviceorganisatie het contractbeheer en leveranciersmanagement uit. Dit doet zij namens de gemeenten Neder-Betuwe, West-Betuwe, West Maas en Waal, Culemborg, Buren, Tiel. De serviceorganisatie voert deze taken ook deels uit voor de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel, waar dit intramurale jeugdhulp betreft. De serviceorganisatie voert de genoemde taken uit conform de doelstellingen en uitgangspunten uit de inkoopstrategie. Deze strategie is in juni 2021 vastgesteld. De extra lasten die voortvloeien uit de nieuwe dienstverleningsovereenkomst leveren een structureel nadeel op van € 24.278, vanaf 2024.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen (incidenteel nadeel € 58.670 in 2023, € 82.462 in 2024)

Bestuursopdracht uitvoering Participatiewet en Schuldhulpverlening (nadeel 2023 € 25.000)

Een evaluatie van de dienstverleningsovereenkomsten met de gemeente Buren (die de Participatiewet en Schuldhulpverlening op dit moment voor Neder-Betuwe uitvoert) heeft onder andere geleid tot een verzoek van Buren om een hogere vergoeding van de uitvoeringskosten te ontvangen (zie volgende alinea). De evaluatie en dat verzoek zijn aanleiding om een onderzoek te doen naar wat de meest wenselijke manier is om de Participatiewet en Schuldhulpverlening uit te voeren. Zowel qua kwaliteit van de dienstverlening als financieel.

Het college heeft daarom opdracht gegeven een onderzoek te doen naar mogelijke varianten voor de uitvoering van de Participatiewet en Schuldhulpverlening.

Compensatie uitvoeringskosten Buren 2023 (nadeel 2023 € 26.170 en 2024 (nadeel € 82.462)

De gemeente Buren heeft aangetoond dat de huidige vergoeding voor de uitvoering van de Participatiewet ontoereikend is. Indien deze vergoeding niet wordt bijgesteld, zien zij zich genoodzaakt de huidige Dienstverleningsovereenkomst op te zeggen. Zoals hiervoor vermeld, heeft het college daarom opdracht gegeven verschillende scenario's uit te werken. Dit onderzoek is inmiddels in volle gang. Uit de deskresearch van onderzoeksbureau Berenschot is gebleken dat de huidige vergoeding die Buren ontvangt, lager is dan de landelijke benchmark. Als tijdelijke tegemoetkoming aan gemeente Buren wordt daarom vanaf medio 2023 het verschil tussen de landelijke benchmark en huidige vergoeding gedeeltelijk overbrugd. Vanaf 2025 verwacht het college dat in ieder denkbaar scenario dat uit het onderzoek naar voren komt, de uitvoeringskosten zullen stijgen. Omdat de uiteindelijke stijging in grote mate afhankelijk is van een raadsbesluit in het voorjaar van 2024, wordt dit nog niet verwerkt in de gemeentelijke begroting.

Incidentele subsidie 2023 Stichting Voedselbank Rivierenland (nadeel 2023 € 7.500)

De gemeenteraad van Neder-Betuwe heeft in de vergadering van 10 november 2022 een motie aangenomen met als onderwerp: Steun Voedselbank Rivierenland. De Voedselbank is gevestigd in Tiel en ondersteunt ook ongeveer 35 inwoners uit onze gemeente met voedselpakketten. In de motie wordt het college opgedragen om een incidentele bijdrage aan de Stichting Voedselbank Rivierenland te verstrekken ten bate van aanschaf van groente en fruit. De subsidie is inmiddels verstrekt aan de voedselbank en leidt tot een incidenteel nadeel van € 7.500.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie (incidenteel voordeel € 128.314 in 2023)

Op 28 juli 2023 zond het Dagelijks bestuur van de GR Werkzaam Rivierenland de bestuursrapportage over de eerste vier maanden van 2023 toe. Daarbij is (omdat een begrotingswijziging wordt voorgesteld) de raden de kans geboden een zienswijze in te dienen. In de raadsvergadering van 28 september is deze zienswijze u ter besluitvorming voorgelegd (/RAAD/23/03289). Het voordeel voor de gemeente Neder-Betuwe is in deze bestuursrapportage verwerkt. Voor verdere detailinformatie verwijzen wij u naar de raadsstukken uit de vergadering van 28 september.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO) (structureel voordeel € 100.000)

Na de coronaperiode, waarbij het gebruik van Versis minimaal is geweest, nam het gebruik weer stapje voor stapje toe. De verwachting was dat het medio 2022 weer op het 'normale' gebruik van voor de coronaperiode zou zijn. Eind 2022 leek dit ook het geval te zijn. Echter in de eerste maanden van 2023 bleek dat het gebruik aan het afnemen was. Doorrekening naar heel 2023 (op basis van het gebruik 2022) levert een netto kostenplaatje op van €179.817 (waarbij reizigersbijdrage, subsidies en BTW-teruggave al zijn verrekend). Voor 2023 is begroot: €308.608. Dit resulteert in een onderbesteding van afgerond €128.000,-. Gezien de onzekerheid van het toekomstige gebruik, is het voorstel om €100.000 als budgetafwijking te verwerken. Daarmee resteert er nog een bedrag om een eventuele stijging op te vangen. Voorgesteld wordt om het bedrag van €100.000 voor €55.000 ten bate te brengen van de stelpost realistisch ramen en voor €45.000 ten bate van de financiële positie. Het voordeel van €100.000 dient u dan ook in relatie te zien met het nadeel van € 55.000 onder taakveld 0.8 programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Meicirculaire 2023 (incidenteel nadeel € 292.871)

In deze bestuursrapportage vindt de financiële uitwerking plaats van de meicirculaire 2023. De meicirculaire is vanaf jaarschijf 2024 verwerkt in de begroting 2024. U dient het nadeel onder dit programma in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de meicirculaire 2023.

Septembercirculaire 2023 (structureel nadeel € 16.980 in 2023, € 267.592 in 2024, € 96.848 in 2025, € 57.638 in 2026)

Hier ziet u het financieel meerjarig effect terug van de septembercirculaire 2023 voor programma 5. U dient het nadeel onder dit programma in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de septembercirculaire 2023.

Brede SPUK (budgettair neutraal)

Zowel baten als lasten verhogen met € 307.318 in 2023, € 302.474 in 2024 en 2025, € 216.089 in 2026)

De Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering) is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De regeling loopt van 2023 tot en met 2026 met de intentie de middelen structureel beschikbaar te stellen aan de gemeenten. De huidige looptijd is verbonden met de looptijd van het huidige kabinet, voordat dit viel. Het Rijk bundelt in deze Brede SPUK-regeling meerdere (bestaande) regelingen binnen het sociaal domein, zowel financieel als inhoudelijk. Hierdoor dwingt het Rijk gemeenten inhoudelijk om beleid meer integraal en in samenspraak met maatschappelijke partners vorm te geven. Zo moeten er binnen deze Brede SPUK-regeling bijvoorbeeld diverse (regionale) ketenaanpakken ontwikkeld worden. Financieel zijn bijvoorbeeld de middelen voor de Uitvoering Lokaal Sportakkoord of de Brede Regeling Combinatiefuncties ondergebracht in deze regeling. Er zijn echter ook nieuwe middelen voor ons beschikbaar gesteld. Hierdoor kunnen we de huidige inzet op onderdelen intensiveren, zoals ook gevraagd wordt vanuit de regeling. Verantwoording van de Brede SPUK vindt jaarlijks bij de jaarstukken plaats. Per saldo betreft het een budgettair neutraal meerjarige bijstelling, waarbij zowel de baten als de lasten worden verhoogd.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn

Missie

Goede onderwijshuisvesting verbetert de kwaliteit van het onderwijs. Daarom heeft de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Scholen topprioriteit voor ons. Wij stimuleren een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt en brengen actief de betrokken partijen bij elkaar. Kansengelijkheid op de arbeidsmarkt is belangrijk voor onze inwoners. Wij blijven ons inzetten om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Sport, spel en bewegen dragen bij aan een gezonde leefstijl. We ondersteunen activiteiten die een aantoonbaar positief effect hebben op de leefstijl en het welbevinden van onze inwoners.

Wij blijven investeren in verenigingen en maatschappelijke organisaties in de gemeente, want zij bevorderen het maatschappelijk welzijn en de sociale omgang tussen inwoners. Bovendien dragen zij bij aan een verantwoorde en gezonde vrijetijdsbesteding. Vrijwilligers zijn de drijvende kracht achter onze verenigingen, stichtingen, instellingen en besturen. Wij waarderen hun inzet en zelfredzaamheid. Wij ondersteunen waar dat past bij onze rol als gemeentelijke overheid.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen grotendeels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein "Samen verder op de ingeslagen weg" 2021 - 2024 \(2021\)](#)
- [Uitvoeringsplan Meedoen en Samenleven \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Optimaal Ontwikkelen en Opgroeien \(2022\)](#)
- [Uitvoeringsplan Gezond en Vitaal \(2022\)](#)
- [Algemene subsidieverordening gemeente Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#)
- [Strategische visie accommodatie \(2010\)](#)

Onderwijs/leesbevordering

- [Verordening Voorziening huisvesting onderwijs \(2015\)](#)
- [Verordening bekostiging leerlingenvervoer \(2022\)](#), [Beleidsregels leerlingenvervoer \(2023\)](#)
- [Nadere regels subsidie voorschoolse educatie Neder-Betuwe \(2023\)](#)
- [Nadere regel subsidie onderwijsachterstandbeleid Neder-Betuwe \(2023\)](#)
- [Onderwijsachterstandenbeleidsplan Neder-Betuwe 2023-2026 \(2023\)](#)
- [Beleidsregels handhaving kinderopvang Neder-Betuwe \(2022\)](#)
- [Beleidskader toezicht en handhaving kinderopvang Neder-Betuwe 2022 \(2022\)](#)
- [Integraal Huisvestingsplan onderwijs \(2019\)](#)
- [Uitvoeringsplan IHP financieel \(2021\)](#)
- [Convenant uitvoering bibliotheekwerk 2023 t/m 2026 "Samen maken we de bieb" \(2022\)](#)
- [Subsidieverordening Basisbibliotheek Neder-Betuwe \(2007\)](#)
- [Statuten "Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs" \(2018\)](#)
- [Nadere regel subsidie kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Integrale Aanpak Laaggeletterdheid in Rivierenland 2020-2024 \(2020\)](#)
- Sport
- [Sport en Beweeg visie Neder-Betuwe 2019-2030 \(2019\)](#)
- [Monitor Neder-Betuwe Bloeit! 2019-2024 \(2020\)](#)
- [Beheerplan onderhoud sportvelden 2016-2025 \(2019\)](#), [Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen 2022-2025 \(2021\)](#)

Ambities

6.1 Goed en passend onderwijs voor alle inwoners in Neder-Betuwe

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Passende onderwijshuisvesting in de nabijheid van de doelgroep die bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs	Uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Scholen volgens de daarin opgenomen planning en prioritering	continu
	Waar mogelijk stimuleren wij de verbinding van onderwijs met andere (kind)voorzieningen	continu
	<i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 3.2: In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen</i>	

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de (lokale) arbeidsmarkt	Waar mogelijk bevorderen wij de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en ondernemers en de stimulering van actieve ontmoeting met het bedrijfsleven bv. in de vorm van stageplaatsen (<i>dit wordt verder uitgewerkt onder ambitie 4.1: We zorgen voor een veerkrachtige economische structuur</i>)	2025
	Waar mogelijk stimuleren wij de samenwerking tussen lokale VO-scholen en MBO, HBO en Universitaire opleidingen	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Jeugdigen hebben de mogelijkheid om zich optimaal en breed te ontwikkelen binnen het onderwijs	We faciliteren scholen om invulling te geven aan natuur- en cultuureducatie	2024
	Wij zetten de rijksmiddelen ten behoeve van het terugdringen van onderwijsachterstanden zo effectief en efficiënt mogelijk in	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Inwoners beschikken over voldoende basisvaardigheden om te kunnen deelnemen aan de samenleving	We versterken de basisvaardigheden van inwoners door laaggeletterdheid bespreekbaar te maken, de drempel naar ondersteuning te verlagen en aanbod te faciliteren. Dit doen we samen met partners	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

6.2 Sport, spel en bewegen stimuleren

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Een ruim aanbod van mogelijkheden die onze inwoners stimuleren tot sporten en bewegen	Uitvoeren van het Lokaal Akkoord Gezond op eigen wijze	continu
	Continuering van de inzet van buurtsportcoaches middels een nieuwe aanbesteding	2023
	Herijking van het beleid voor sportaccommodaties tot een integraal plan sportvoorzieningen	2025
	Uitvoeren van een beweegpark in één of meer kernen, dorpsommetjes en mountainbikepaden in de uiterwaarden. Dit wordt ook uitgewerkt onder ambitie 4.2: We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers	2023
	<i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 3.2: In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen</i>	

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		Voor het Bewegepark Neder-Betuwe wordt eerst een (haalbaarheids)onderzoek uitgevoerd, wat betekent dat realisatie nog niet plaatsvindt. De nieuwe aanbesteding voor de buurtsportcoaches is dit jaar wel gestart maar nog niet afgerond. De verwachting is dat de aanbesteding in het eerste kwartaal van 2024 wordt afgerond.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Voldoende en passende speelplekken voor jeugdigen	Bij omvangrijke nieuwbouwlocaties wordt voldoende rekening gehouden met aaneengesloten speelplekken, bij de invulling ervan worden jeugdigen betrokken.	continu
	Wij zorgen dat (nieuwe) speelplekken een bijdrage leveren aan klimaatadaptatie.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		Middels een nulmeting hebben we de actuele situatie van onze speeltuinen in kaart gebracht. Met deze kennis kunnen we ons speelbeleid, dat afloopt in 2023, verder actualiseren. De planning is dat het geactualiseerde beleid in februari 2024 wordt geagendeerd voor de raad.
Middelen		Na vertrek van de vaste medewerker spelen in 2022 is de vacature in juni 2023 op interim-basis ingevuld. Onderwerpen die zijn blijven liggen zijn versneld opgepakt. Dit leidt tot hogere kosten in 2023 en 2024. Zie taakveld 5.7. onder programma 3.

6.3 Actieve en leefbare kernen binnen de gemeente

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Toekomstbestendige (sport)verenigingen en stichtingen	Wij ondersteunen lokale verenigingen en stichtingen om hun bestuurskracht op peil te houden en toekomstbestendig te blijven	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
In elke kern is voldoende plek voor activiteiten en ontmoeting	Wij zetten het accommodatiebeleid voort waarbij aandacht is voor goede aansluiting bij de behoefte van inwoners en gezonde exploitatie	continu
	Het jeugd- en jongerenwerk heeft een preventieve rol en zet in op verbinding tussen jongeren, andere inwoners en de gemeente. Daarbij is voldoende aandacht voor de achtergrond en ontwikkeling van jongeren. <i>Dit wordt verder uitgewerkt onder ambitie 5.2: Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal</i>	continu

	<i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 3.2: In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen</i>	
--	--	--

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Neder-Betuwe kent een sterk maatschappelijk middenveld om onze inwoners te ondersteunen	Wij subsidiëren doelgericht (lokale) organisaties en maken heldere afspraken met subsidieontvangers. Waar wenselijk sluiten we meerjarige subsidieovereenkomsten waarbij we aansluiten bij het Kwaliteitskompas	continu
	Wij onderzoeken de doelmatigheid van ingezette subsidies bij grote organisaties	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De zichtbaarheid van het cultureel en historisch erfgoed is toegenomen	Verhaallijnen uit 'Inspirerend Rivierenland' en 'Een schatkist met toekomstwaarde' worden zichtbaar gemaakt voor inwoners en bezoekers. <i>(Dit wordt verder uitgewerkt onder ambitie 4.2: We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers)</i>	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Opzetten Taalhuis

In samenwerking met de gemeente Buren, ROC Rivior, Bibliotheek Rivierenland en Welzijn Rivierstroom realiseren wij een Taalhuis. Het Taalhuis is een centrale plaats waar het ondersteuningsaanbod voor basisvaardigheden samenkomt en laaggeletterden naar kunnen worden doorverwezen. De start van het Taalhuis stond gepland voor 2023 maar is verschoven naar het eerste kwartaal van 2024.

Gezond op eigen wijze

Om onze inwoners te ondersteunen gezonder te leven, op een manier die bij hun past, hebben we in juli 'Gezond op eigen wijze' gelanceerd. Onder de vlag van Gezond op eigen wijze bundelen we samen met onze partners de krachten op het gebied van sport, bewegen en preventie. Ook het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! gaat verder onder de vlag van Gezond op eigen wijze. Het budget voor gezonde initiatieven, activiteiten en goede ideeën die bijdragen aan een sportief en gezond Neder-Betuwe blijft nog steeds beschikbaar.

Leefbaarheidstraject Echteld

De Echteldse gemeenschap heeft ons om hulp verzocht bij het in standhouden van de sociaal-maatschappelijke infrastructuur. We ondersteunen en financieren het leefbaarheidstraject in Echteld met procesbegeleiding. Het doel is om de sociale infrastructuur en het krachtige verenigingsleven veilig te stellen voor de toekomst, voor en door inwoners. In 2023 zijn de voorbereidingen; volgend jaar volgt de uitvoering

Compensatie energielasten maatschappelijke organisaties

In 2023 houden we rekening met de hoge energielasten voor maatschappelijke organisaties. Hiermee dragen we bij aan het behouden van een gezonde exploitatie van deze accommodaties. Maatschappelijke instellingen met een eigen gebouw krijgen een compensatie vanwege de hoge energieprijzen in 2022 en 2023. Sportverenigingen, kerken en dorpshuizen hebben hierdoor het hoofd boven water kunnen houden. De bijdrage van Neder-Betuwe is mogelijk dankzij het Winterfonds van de provincie Gelderland.

Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Nieuwbouw VCOG school Kesteren

Conform het IHP uitvoeringsplan is een start gemaakt met de uitvoering van het project "Nieuwbouw VCOG school in Kesteren". Als gevolg van nieuwe leerling prognoses (op basis van gegevens DUO) in onze gemeente, maar ook door de verwachtingen op basis van doopcijfers, is de verwachting dat de nieuw te bouwen VCOG school, reeds nu uitbreiding behoeft. Dit vraagt dan ook om uitbreiding van het te ontwerpen schoolgebouw. Dit wordt betrokken bij de actualisatie van het uitvoeringsplan IHP begin 2024.

Ontwikkeling MFC: De Hien en De Bellefleur

Bij de uitwerking van de plannen ten aanzien van het MFC Dodewaard en de huisvesting van de basisscholen De Hien en De Bellefleur, is duidelijk geworden dat er noodzaak is voor een extra lokaal. Deze ontwikkeling wordt meegenomen in de verdere uitwerking en ontwerp. De verwachting is dat dit niet binnen het huidige budget opgevangen kan worden. Op het moment dat de financiële consequenties duidelijk zijn, wordt dit aan college en raad voorgelegd.

Wat mag het kosten?

Programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
4.2	Onderwijshuisvesting	13.000	19.400	3.800	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	0	80.000	95.000	95.000
5.3	Culturele presentatie, -productie en -participatie	19.800	0	0	0
	<u>Diverse taakvelden</u>				
	Meicirculaire 2023	-42.884	0	0	0
	Energielasten	253.500	126.750	126.750	126.750
	Actualisatie staat van vaste Activa	-16.020	0	0	0
	Brede SPUK (budgetair neutraal)	0	0	0	0
	Actualisatie Nota Bovenwijks (deel B)	-32.500	32.500	0	0
Totaal		194.896	258.650	225.550	221.750

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting (incidenteel nadeel € 13.000 in 2023, € 19.400 in 2024, € 3.800 in 2025)

Vanaf het schooljaar 2023-2024 worden (voor rekening van de gemeente) buitenunits in stand gehouden om een tekort aan onderwijshuisvesting af te wenden. Na aftrek van verwachte huuropbrengsten resulteert dit voor 2023 tot en met 2025 respectievelijk in € 13.000, € 19.400 en € 3.800 aan meerkosten.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (budgettair neutraal)

Specifieke uitkering (SPUK) Voorschoolse educatie aan ontheemde peuters (€ 369.000)

Voor de periode van 1 augustus 2022 tot en met 31 december 2023 hebben we vanuit het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor het bieden van voorschoolse educatie aan ontheemde peuters. Op 11 mei 2023 is ons een bedrag van € 369.000 toegekend op basis van het aantal peuters in onze gemeente, middels een beschikking. Voor deze regeling gelden dezelfde voorwaarden als voor de onderwijsachterstandsmiddelen. Op dit moment is er nog geen aanbod voorschoolse educatie voor de ontheemde peuters, we zijn hierover in gesprek met de kinderopvang. Wanneer we de middelen niet besteden, moeten ze worden terugbetaald aan het Rijk. Verantwoording over de specifieke uitkering vindt jaarlijks bij de jaarstukken plaats middels de SISA verantwoording.

Specifieke uitkering (SPUK) onderwijs achterstanden beleid (€ 77.275)

Er zal een overschrijding ontstaan op het budget voor onderwijs achterstanden beleid, omdat we in 2023 meer peuters met een VVE-indicatie verwachten te bereiken en we extra activiteiten hebben ingezet. Zoals een zomerweek en een bijeenkomst over laaggeletterdheid. Van de beleidsperiode 2019 t/m 2022 hebben we rijksmiddelen overgehouden die staan gereserveerd op de zogenaamde derdengeldenrekening (balans). In de huidige beleidsperiode kunnen de extra uitgaven ten laste worden gebracht van deze middelen. Verantwoording over de specifieke uitkering vindt jaarlijks bij de jaarstukken plaats middels de SISA verantwoording.

Per saldo betreft het een budgettair neutraal meerjarige bijstelling, waarbij zowel de baten als de lasten worden verhoogd.

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering (incidenteel nadeel € 80.000 in 2024, € 95.000 in 2025 en 2026)

Combinatiefuncties

Met de komst van de nieuwe Brede SPUK financiering wijzigt de Brede Regeling Combinatiefuncties (de huidige regeling voor buurtsportcoaches). Om de rijkmiddelen volledig en conform voorwaarden in te kunnen zetten, zijn extra middelen (als cofinanciering) nodig. Hiervoor worden incidenteel middelen aangevraagd voor de periode 2024-2026. Daarmee sluiten we aan bij de looptijd van de Brede SPUK.

De middelen voor de combinatiefuncties worden ingezet voor de volgende doelen:

- We willen dat meer inwoners van de gemeente Neder-Betuwe voldoen aan de beweegnorm. Vooral kwetsbare doelgroepen hebben meer ondersteuning en aandacht nodig (bijv. senioren, kwetsbare jongeren en mensen met een beperking);
- We zetten in op meer aandacht voor sport en bewegen in ál onze kernen;
- Meer samenhang creëren tussen onze bestaande programma's vanuit het sociaal domein zoals valpreventie, mentale gezondheid, JOGG en Gezond op eigen wijze. Zo stimuleren we met deze inzet niet alleen meer bewegen maar een algehele gezonde leefstijl;
- De behoefte van het onderwijs om meer ondersteuning te krijgen rondom bewegen is groot. Niet alleen tijdens de gymlessen maar ook buiten onderwijstijd liggen kansen om onze jongste inwoners in beweging te brengen en daarmee motorische vaardigheden te versterken;
- Sterke en verbonden sportverenigingen op vitale sportparken in elke kern van onze gemeente.

Hiermee wordt een bredere verbinding gemaakt tussen bewegen en doelen op het gebied van preventie, gezondheid en vitaliteit. Daarbij verschuift de focus van sport naar bewegen in brede zin. Dit sluit aan op de gemeentelijke ambities vanuit het coalitieakkoord, de integrale beleidsnota Sociaal Domein en de Sport- en Beweegvisie.

Deze ontwikkeling leidt tot een incidenteel nadeel van € 80.000 in 2024 en € 95.000 in 2025 en 2026.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (incidenteel nadeel € 19.800)

Al geruime tijd staat de leefbaarheid van dorpskern Echteld onder druk. De sociale infrastructuur schiet volgens inwoners en betrokkenen tekort. Dit leidt tot een gebrek aan cohesie en betrokkenheid van inwoners. De Echteldse gemeenschap heeft ons om hulp verzocht bij het in standhouden van de sociaal-maatschappelijke infrastructuur. We ondersteunen en financieren het leefbaarheidstraject in Echteld met procesbegeleiding. Het doel is om de sociale infrastructuur en het krachtige verenigingsleven veilig te stellen voor de toekomst, voor en door inwoners. In 2023 zijn de voorbereidingen; volgend jaar volgt de uitvoering. Dekking voor deze kosten vindt plaats vanuit de stelpost beleidsvoornemens. Het nadeel op taakveld 5.3 dient u dan ook in relatie te zien met het voordeel benoemd onder taakveld 0.8 overige baten lasten onder programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Meicirculaire 2023 (incidenteel voordeel € 42.884)

In deze bestuursrapportage vindt de financiële uitwerking plaats van de meicirculaire 2023. De meicirculaire is vanaf jaarschijf 2024 verwerkt in de begroting 2024. U dient het voordeel onder dit programma in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de meicirculaire 2023.

Energielasten (structureel nadeel € 253.500 voor 2023, € 126.750 vanaf 2025)

Bij sportaccommodaties (5.2) is, met betrekking tot de exploitatie van de binnensportaccommodaties, eveneens sprake van dure inkoop van nutsvoorzieningen wat € 51.000 aan meerkosten op de exploitatiebegroting voor 2023 tot gevolg kan hebben. Via een kliksysteem worden de prijzen voor 2024 met betrekking tot de regionale energie inkoop opnieuw vastgezet en spreekt het regionaal inkoopbureau de verwachting uit dat de prijsstijgingen ten opzichte van 2023 in 2024 zullen halveren. Derhalve zijn vanaf 2024 de prijsstijgingen gehalveerd naar € 75.500.

Ook bij de exploitatie van de welzijnsgebouwen (5.3) is sprake van dure inkoop van nutsvoorzieningen wat resulteert voor 2023 in € 32.500 aan meerkosten. Via een kliksysteem worden de prijzen voor 2024 met betrekking tot de regionale energie inkoop opnieuw vastgezet en spreekt het regionaal inkoopbureau de verwachting uit dat de prijsstijgingen ten opzichte van 2023 in 2024 zullen halveren. Derhalve zijn vanaf 2024 de prijsstijgingen gehalveerd naar € 16.250.

Op onderwijshuisvesting (4.2) is met betrekking tot de exploitatie van het tijdelijk schoolgebouw aan de Tollenhof 1 in Kesteren, sprake van € 70.000 aan meerkosten voor 2023 vanwege dure inkoop van nutsvoorzieningen. Via een kliksysteem worden de prijzen voor 2024 met betrekking tot de regionale energie inkoop opnieuw vastgezet en spreekt het regionaal inkoopbureau de verwachting uit dat de prijsstijgingen ten opzichte van 2023 in 2024 zullen halveren. Derhalve zijn vanaf 2024 de prijsstijgingen gehalveerd naar € 35.000.

Actualisatie Staat van vaste activa (incidenteel voordeel € 16.020)

Onlangs heeft u in de begroting 2024 kunnen vernemen dat de staat van vaste activa meerjarig is geactualiseerd. Hierbij ziet u het financieel effect terug met betrekking tot jaarschijf 2023, het effect voor dit programma bedraagt incidenteel € 16.020 voordelig voor 2023.

Brede SPUK (budgettair neutraal)

Zowel baten als lasten verhogen met € 137.291 in 2023, € 159.977 in 2024 en 2025, € 150.546 in 2026)

De Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering) is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De regeling loopt van 2023 tot en met 2026 met de intentie de middelen structureel beschikbaar te stellen aan de gemeenten. De huidige looptijd is verbonden met de looptijd van het huidige kabinet, voordat dit viel. Het Rijk bundelt in deze Brede SPUK-regeling, zowel financieel als inhoudelijk, meerdere (bestaande) regelingen binnen het sociaal domein. Hierdoor dwingt het Rijk gemeenten inhoudelijk om beleid meer integraal en in samenspraak met maatschappelijke partners vorm te geven. Zo moeten er binnen deze Brede SPUK-regeling bijvoorbeeld diverse (regionale) ketenaanpakken ontwikkeld worden. Financieel zijn bijvoorbeeld de middelen voor de Uitvoering Lokaal Sportakkoord of de Brede Regeling Combinatiefuncties ondergebracht in deze regeling. Er zijn echter ook nieuwe middelen voor ons beschikbaar gesteld waardoor we de huidige inzet op onderdelen kunnen intensiveren, zoals ook gevraagd wordt vanuit de regeling. Verantwoording van de Brede SPUK vindt jaarlijks bij de jaarstukken plaats middels de SISA verantwoording. Per saldo betreft het een budgettair neutraal meerjarige bijstelling, waarbij zowel de baten als de lasten worden verhoogd.

Actualisatie nota bovenwijkse voorziening (deel B) (incidenteel voordeel € 32.500 in 2023, nadeel in 2024)

In de nota bovenwijks is de voorziening Skatepark Dodewaard doorgeschoven van 2023 naar 2024. Voor- en nadeel heeft een relatie met het voor- en nadeel benoemd onder Programma 3 mutaties in reserves.

In totaliteit heeft de actualisatie van de Nota Bovenwijks (deel B) met de mutaties op programma 3, 4 en 6 in samenhang met de mutaties op reserves binnen programma 3 een budgettair neutraal

effect in deze bestuursrapportage. Zie daarvoor de extra toelichting bij mutaties in reserves programma 3.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen mutaties in reserves.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien

Missie

Overhead en bedrijfsvoering zijn geen doel op zich, het zijn belangrijke middelen om de voornemens uit deze begroting daadwerkelijk te realiseren. Ofwel: de organisatie en de financiën moeten passen bij en afgestemd zijn op de ambities en doelstellingen die raad en college voor ogen hebben.

Wij kiezen voor een structureel sluitende begroting, maar dat is mede afhankelijk van de bereidheid van het Rijk om de structurele financiële middelen van gemeenten te verhogen tot een omvang die past bij de taken van de gemeenten. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat structurele uitgaven structurele financiering hebben. Eenmalige uitgaven financieren we eventueel uit incidentele middelen. Waar mogelijk realiseren wij onze ambities op projectbasis met de beschikbare financiering voor de genoemde periode.

De gemeente is gebaat bij een goed bemenste ambtelijke organisatie, die berekend is op haar taak en de inwoners met respect tegemoet treedt. Een gezonde en professionele organisatiecultuur zorgt voor een voortdurende verbetering van de kwaliteit van het beleidswerk en de dienstverlening, borging van de continuïteit en een doelmatige bedrijfsvoering. En een stabiele en robuuste ICT is een belangrijke randvoorwaarde voor een goed functionerende gemeentelijke organisatie en voor een betrouwbare en veilige digitale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

[Financiële verordening](#)

[Legesverordening](#)

[Belastingverordeningen](#)

[Controle verordening 2019](#)

Ambities

7.1 Neder-Betuwe is financieel krachtig en een duurzaam financieel gezonde gemeente

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We gaan voor een goede balans tussen ambities en een structureel gedekte begroting	De financiële positie is voldoende robuust om externe en interne ontwikkelingen op te vangen.	continu
	We streven naar een verantwoorde belastingdruk voor onze inwoners, die bij voorkeur gemiddeld is ten opzichte van andere gemeenten.	continu
	We streven naar een weerstandsvermogen dat minimaal voldoende is om de risico's af te dekken; dus een weerstandsratio van minimaal 1.	continu
	De tarieven voor leges moeten kostendekkend zijn, maar ook logisch en goed uit te leggen.	continu
	We richten onze organisatie en werkprocessen zo in dat het college in staat is om een rechtmatigheidsverklaring af te geven.	2023

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We zorgen ervoor dat de opbrengsten van de precarioheffing komen ten goede komen aan de samenleving	Minimaal drie miljoen euro van de precariomiddelen reserveren we voor maatregelen om energielasten van inwoners te verlagen (zie ook programma 3, onder ambitie 3.3).	2023 en verder
	We geven een deel van de precariogelden via lokale heffingen terug aan inwoners.	2022-2023
	We vormen een groeifonds om initiatieven uit de samenleving mogelijk te maken.	2023 en verder

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		Er is bij de begroting 2022 drie miljoen euro gereserveerd voor de maatregelen om energielasten te verlagen. In het voorjaar van 2023 is aan nagenoeg alle huishoudens 200 euro uitbetaald. Voor ongeveer 2 procent is dit niet uitbetaald, aangezien deze huishoudens na herhaalde oproepen niet hebben gereageerd op de vraag om hun rekeningnummer op te geven, zodat het geld overgemaakt kan worden. Een beperkt aantal van deze huishoudens hebben alsnog gereageerd en zodoende heeft in het najaar van 2023 nog een veegactie plaatsgevonden.
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
We benutten middelen van hogere overheden en andere instellingen	We zetten ons in voor het binnenhalen van subsidiegelden en het doelmatig benutten ervan, zolang de administratieve last daarvan acceptabel is.	continu
	We onderzoeken of we beter inzichtelijk kunnen maken wat we met de inzet van subsidiegelden hebben bereikt.	2024

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

7.2 De ambtelijke organisatie is robuust en toekomstbestendig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De ambtelijke organisatie is berekend op haar taken	We brengen de capaciteit en hoeveelheid werk met elkaar in balans.	2023
	We versterken de kwaliteit van de organisatie nog verder door te investeren in projectmatig en programmatisch werken, verbinding, wendbaarheid en vitaliteit.	2023
	Door te investeren in arbeidsmarktbeleid en strategische personeelsplanning versterken we de toekomstbestendigheid van de ambtelijke organisatie.	2023
	We benutten kansen voor samenwerking in de bedrijfsvoering, als dat de toekomstbestendigheid versterkt.	continu
	De organisatie maakt gebruik van een <i>flexibele schil</i> van medewerkers voor fluctuerende werkzaamheden en/of voor werk dat zeer specifieke expertise vraagt.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		De hoeveelheid werk blijft toenemen waardoor het een uitdaging blijft om de hoeveelheid capaciteit en werk met elkaar in balans te houden.
Tijd		Zie toelichting bij resultaat.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Een veilige digitale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners wordt ondersteund door een stabiele en robuuste ICT	We zorgen voor moderne, snelle en betrouwbare I&A-voorzieningen, die kunnen meebewegen met veranderende behoeften uit de ambtelijke organisatie en de samenleving.	continu
	We blijven de I&A-voorzieningen optimaliseren, zodat de bestuurlijke processen, organisatieprocessen en de gemeentelijke dienstverlening goed ondersteund worden.	continu
	Met de inrichting en uitvoering van I&A ondersteunen we de ontwikkeling naar meer transparantie, zodat we nieuwe wetten als de Wet open overheid (Woo), de Wet elektronische publicaties (Wep) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) goed kunnen uitvoeren.	continu
	Informatie van de gemeente en haar inwoners is goed beveiligd; we zorgen ervoor dat persoonsgegevens en andere vertrouwelijke informatie veilig worden ontsloten, verwerkt en bewaard.	continu
	De kwetsbaarheid van onze systemen voor inbreuk van buitenaf of binnenuit is minimaal; we zorgen voor een adequate back-up and recovery maar ook een goede bewustwording binnen en buiten de organisatie.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		Door personele wisselingen is het niet haalbaar om het informatiebeleidsplan bij de Kadernota 2023 op te leveren. Uiterlijk in de eerste helft van 2024 wordt deze alsnog opgeleverd. In de tussentijd wordt bij het uitvoeren van beleid en werkzaamheden voortgeborduurd op het bestaande informatiebeleidsplan en wordt waar nodig ingespeeld op actualiteiten en veranderende wetgeving.
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen overige ontwikkelingen.

Algemene dekkingsmiddelen

Van het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (vpb) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien is wel onderdeel van het totale programmaplan.

De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen, die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid of de rioolheffing, waar ontvangsten en uitgaven direct aan elkaar zijn gekoppeld.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en daarom niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Specificatie budget onvoorziene uitgaven

De raming voor onvoorziene uitgaven is een wettelijk verplichte uitgavenpost. Voor 2023 en verder is voor onvoorziene uitgaven een bedrag opgenomen van € 50.000. Zie onderstaande tabel.

Budget onvoorziene uitgaven				
	begroting		Meerjarenraming	
	2023	2024	2025	2026
Budget onvoorziene uitgaven	50.000	50.000	50.000	50.000

Wat mag het kosten?

Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2023	2024	2025	2026
0.4	Overhead	984.026	449.480	364.404	357.133
0.7	Algemene Uitkering	0	0	0	0
0.5	Treasury	-474.123	0	0	0
0.61	OZB Woningen	-170.000	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	-115.000	0	0	0
0.64	Overige belastingen	-290.000	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	-1.294.709	-222.550	-195.050	-195.050
	<u>Diverse taakvelden</u>				
	Actualisatie van Staat van vaste Activa	-4.983	0	0	0
	Meicirculaire 2023	-1.205.091	0	0	0
	Septembercirculaire 2023	-167.410	-328.911	-185.015	46.709
Totaal		-2.737.290	-101.981	-15.661	208.792

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 0.4 Overhead (nadeel voor 2023 van € 984.026, voor 2024 van € 449.480, voor 2025 van € 364.404 en vanaf 2026 structureel nadeel van € 357.133)

Personeelslasten (nadeel voor 2023 van € 814.871, voor 2024 van € 389.480, voor 2025 van € 304.404 en vanaf 2026 structureel nadeel van € 297.133)

Vervanging personeel bij ziekte

In de begroting is een budget van € 171.700 opgenomen voor de vervanging van personeel bij ziekte. Dit budget is in de afgelopen jaren niet bijgesteld omdat er in de jaren vóór corona met enige regelmaat budget over was. Het ziekteverzuim in Neder-Betuwe lag veelal beneden het landelijk gemiddelde. Vanaf 2021 zien wij echter een stijging van het verzuimcijfer. In 2021 bedroeg dit 3,7%, in 2022 kwam dit uit op 6,3%, en het voortschrijdend verzuim over de afgelopen 12 maanden bedraagt 6,6%. Daarmee sluiten wij inmiddels aan op het landelijke gemiddelde voor onze gemeentegrootteklasse (6,7% in 2022).

Een specifieke oorzaak voor de stijging is lastig aan te wijzen, maar de hoge werkdruk onder onze medewerkers, mede als gevolg van de krappe arbeidsmarkt, speelt hierin waarschijnlijk een rol. Ook hebben we te maken met langdurig verzuim als gevolg van niet werk gerelateerde oorzaken. We verwachten voor 2023 € 530.000 aan extra kosten. Dit heeft te maken met de hogere kosten voor inhuur en het feit dat kosten voor vervanging van zwangerschapsverlof hoger zijn dan de uitkering vanuit het UWV. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Nu het verzuimcijfer de laatste jaren fors is toegenomen, is het ook reëel om het budget daar structureel op aan te passen. Over de jaren 2020-2022 bedroegen de werkelijke uitgaven voor vervanging bij ziekte gemiddeld afgerond € 325.000. Hoewel de verwachte werkelijke uitgaven in 2023 hoger liggen dan dit bedrag, wordt voorgesteld om vanaf 2024 nu uit te gaan van dit gemiddelde over 2020-2022. Het budget voor vervanging van personeel bij ziekte bedraagt daarmee ongeveer 2% van de totale loonsom. Dit leidt tot een nadelig structureel effect van €

153.300 in de begroting 2024 en meerjarenraming. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Van het UWV ontvangt de werkgever o.a. uitkeringen bij zwangerschapsverlof en ziekte-uitkeringen voor medewerkers met een bijzondere status. Deze uitkeringen worden vervolgens ingezet om de medewerk(st)er die niet inzetbaar is, te vervangen gedurende de afwezigheid. In 2023 gaat dit om een totaalbedrag van € 120.000. Dit heeft een budgettair neutraal effect op de financiële positie. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Digitalisering

De gemeentelijke organisatie werkt steeds meer digitaal en maakt optimaal gebruik van systemen. Dit zorgt voor een betere kwaliteit en we kunnen daardoor slimmer en sneller werken. Dit is ook nodig om te anticiperen op alle ontwikkelingen en ambities. Wel vraagt dit helaas eerst om een aantal investeringen.

In 2023 wordt de implementatie van een nieuw financieel systeem voorbereid. Hiervoor is behoorlijk veel extra inzet nodig. Zo ook de kosten voor de inzet van de softwareleverancier om de implementatie goed te laten verlopen. De kosten hiervoor bedragen € 106.000.

In 2024 starten we met een nieuw financieel systeem. Om deze implementatie goed te laten verlopen, is de eerste maanden extra inzet nodig om kinderziektes te verhelpen en de werkzaamheden binnen de gestelde termijnen op te kunnen blijven pakken. Hiervoor is een bedrag van € 68.000 nodig.

In 2023 wordt een nieuwe telefooncentrale geïmplementeerd. Om deze implementatie in goede banen te leiden is extra inzet nodig, wat neerkomt op een bedrag van € 29.000.

Voorgesteld wordt om deze kosten ten laste te brengen van de financiële positie.

Werving en selectie

In 2023 is de formatie fors uitgebreid en zijn er ook vacatures ontstaan door vertrek of interne doorontwikkeling van medewerkers. Inmiddels is deze formatie op een goede manier ingevuld. In tijden van krapte op de arbeidsmarkt is dat een enorme prestatie. Maar een forse prestatie gaat niet zonder inspanning. De totale kosten die deze inspanning met zich meebracht bedraagt € 50.000. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Doorontwikkeling Pijler Bedrijfsvoering

In 2023 is gestart met een nieuwe inrichting en aansturing van de pijler Bedrijfsvoering. Dit was nodig om opvolging te geven aan de ontwikkelingen en nieuwe regelgeving op het gebied van bedrijfsvoering en onze ambities. Wel vraagt een nieuwe inrichting en aansturing in de eerste periode om extra aandacht en inzet om ervoor te zorgen dat dit ook het effect gaat sorteren wat we willen. Deze inzet kostte in 2023 €60.000. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

WW verplichtingen

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW). Tot op heden zijn er in 2023 drie arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd niet verlengd of niet omgezet in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Dit betekent dat er een recht op WW ontstaat voor de medewerker. De kosten die hieraan verbonden zijn worden door het UWV doorbelast aan de gemeente. Wanneer de voormalig medewerker weer (gedeeltelijk) arbeid gaat verrichten worden de inkomsten verrekend met de WW uitkering. In totaal is dit in 2023 een bedrag van € 30.340 en in 2024 een bedrag van € 18.225. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

HR21 (her)waarderingen

HR21 is het functiewaarderingssysteem voor de sector Gemeenten. In de achterliggende periode zijn een aantal bestaande functies opnieuw ingedeeld omdat de inhoud van de functie gewijzigd is. Daarnaast zijn er nieuwe functies (vacatures) ontstaan die door BuitenhekPlus en Leeuwendaal definitief zijn ingedeeld. Op basis van de (her)waarderingen die in 2023 hebben plaatsgevonden en de trajecten die voor bepaalde functies nog niet zijn afgerond worden de structurele kosten ingeschat op € 42.363. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Aankoop verlof

In de cao gemeenten 2023 is de mogelijkheid tot het aankopen van extra verlof met het individueel keuzebudget van de medewerker uitgebreid van maximaal 144 uur per jaar naar maximaal 187 uur per jaar. Op basis van de huidige aankopen van verlof en de doorkijk naar het einde van het jaar wordt ingeschat dat de totale aankoop van verlof in 2023 een voordeel vertegenwoordigd van € 40.000. Voorgesteld wordt om dit ten gunste te brengen van de financiële positie.

Eindheffing werkkostenregeling Belastingdienst

Binnen de werkkostenregeling (WKR) wordt bepaald wat de werkgever onbelast aan werknemers vergoedt, geeft of beschikbaar stelt. Het bedrag wat de werkgever onbelast mag besteden, wordt de vrije ruimte genoemd. Komt het bedrag dat onbelast wordt besteed, boven de grens van de vrije ruimte? Dan moet over het gedeelte dat boven de grens komt, 80% belasting (eindheffing) betaald worden. Voor 2023 is de verwachting dat de eindheffing in lijn ligt met die van 2022 waardoor er een voordeel gemeld kan worden van in totaal € 30.000. Voorgesteld wordt om dit ten gunste te brengen van de financiële positie.

Bewust belonen, vergoeding cursussen en afdelingsbudget

De budgetten bewust belonen, vergoeding cursussen en het afdelingsbudget worden gevormd op basis van een percentage van de totale personeelslasten. Naar aanleiding van de uitwerking cao gemeenten 2023 en de uitbreiding en uitwerking van formatie met ingang van 2023, moeten de genoemde budgetten worden bijgesteld. Er is één uitzondering: voorgesteld wordt om het budget vergoeding cursussen in 2023 niet bij te stellen omdat het huidige budget vooralsnog voldoende ruimte biedt voor de uitgaven in 2023. Per saldo betekent de bijstelling van deze budgetten een extra last van € 11.712 in 2023 oplopend naar € 72.514 in 2026. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Overige kleine verschillen

Binnen het taakveld Overhead zijn een aantal budgetten geactualiseerd. Dit betreft o.a. het budget vergoedingen, verzekeringen en de stijging van de hybride vergoeding (thuiswerk- en internetvergoeding). Voor 2023 is dit een bedrag van € 25.546 oplopend naar € 28.956 in 2026. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Personeelslasten	2023	2024	2025	2026
Ziektebudget	530.000	153.300	153.300	153.300
Financieel systeem	135.000	68.000		
Werving en selectie	50.000			
Doorontwikkeling Pijler Bedrijfsvoering	60.000			
WW verplichtingen	30.340	18.225		
HR21 herwaardering	42.363	42.363	42.363	42.363
Aankoop verlof	-40.000			
Werkkostenregeling	-30.000			
Bewust belonen enz.	11.712	78.636	79.785	72.514
Overige verschillen	25.456	28.956	28.956	28.956
Totaal	814.871	389.480	304.404	297.133

Energielasten gemeentehuis (nadeel van € 120.000 voor 2023 en vanaf 2024 een structureel nadeel van € 60.000 per jaar)

Op het gebied van de nutsvoorzieningen is sprake van dure inkoop. Dit leidt tot een budgetoverschrijding van > € 66.400. Door de maandbedragen tot eind 2023 te extrapoleren lijkt het reëel om van een jaaroverschrijding van € 120.000 uit te gaan.

Via een kliksysteem worden de prijzen voor 2024 met betrekking tot de regionale energie inkoop opnieuw vastgezet en spreekt het regionaal inkoopbureau de verwachting uit dat de prijsstijgingen ten opzichte van 2023 in 2024 zullen halveren. Derhalve zijn vanaf 2024 de prijsstijgingen gehalveerd voor budgetbijstelling.

Inkoopadviseur (incidenteel nadeel in 2023 van € 49.155)

Jaarlijks wordt een bijdrage betaald voor de inzet van een inkoopadviseur vanuit de regio Rivierenland. Door de toename van het aantal aanbestedingen en de complexe wet- en regelgeving heeft er meer inzet plaatsgevonden door de inkoopadviseur in 2023 en de jaren ervoor. Deze inzet is feitelijk structureel noodzakelijk. Op dit moment wordt gewerkt aan een structurele invulling van de interne beheersing en control. Zodra deze invulling duidelijk is, wordt ook duidelijk of de kosten voor de inzet van de inkoopadviseur in dit plaatje kunnen worden meegenomen of dat extra budget nodig is. In 2023 heeft de extra inzet van de inkoopadviseur van de regio Rivierenland geleid tot een overschrijding van € 49.155.

Taakveld 0.5 Treasury (incidenteel voordeel in 2023 van € 474.123)

In de begroting 2023 is rekening gehouden met het aantrekken van diverse geldleningen gebaseerd op de geplande investeringen voor het jaar 2023. In verband met vertraging in de uitvoering van onze investeringen is de verwachting dat er dit jaar geen langlopende leningen meer aangetrokken hoeven te worden en dit resulteert in een voordeel van € 380.000. Als gevolg van de vertraging van de investeringen zal bij de actualisatie van de kapitaallasten in jaar 2024 dit ook gaan leiden tot lagere kapitaallasten in jaar 2024.

Er is dit jaar één langlopende lening van € 10 miljoen aangetrokken tegen een rentepercentage van 2,825%. Door de oplopende rentetarieven wordt er vanaf dit jaar weer rente bijgeschreven bij positieve saldi op onze bankrekeningen en daarnaast hebben wij tijdelijk middelen uitgeleend aan gemeenten die behoeften hebben aan extra liquide middelen. Hiervoor wordt een rentevergoeding betaald. Dit levert een rente-inkomst van € 110.000 op.

Daarnaast is nog sprake van enkele kleine voor- en nadelen binnen taakveld treasury die hebben geleid tot een incidenteel nadeel van € 15.877. Per saldo is er sprake van een incidenteel voordeel op taakveld treasury van 474.123

Taakveld 0.61 OZB woningen (incidenteel voordeel in 2023 van € 170.000)

In de begroting 2024 heeft u kunnen zien dat de totale OZB opbrengst voor woningen vanaf 2024 structureel is bijgesteld op basis van de OZB opbrengsten in 2023. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door achterstallige taxaties en areaaluitbreiding. In deze bestuursrapportage ziet u het effect voor jaarschijf 2023 terugkomen. Het betreft een incidenteel voordelig effect van € 170.000 voor 2023.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen (incidenteel voordeel in 2023 van € 115.000)

In de begroting 2024 heeft u kunnen zien dat de totale OZB opbrengst voor niet-woningen vanaf 2024 structureel is bijgesteld op basis van de toename van het aantal niet-woningen in 2023. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door achterstallige taxaties en areaaluitbreiding. In deze bestuursrapportage ziet u het effect voor jaarschijf 2023 terugkomen. Het betreft een incidenteel voordelig effect van € 115.000 voor 2023.

Taakveld 0.64 belastingen overig (incidenteel voordeel in 2023 van € 290.000)

Precario (Incidenteel voordeel in 2023 van € 255.000)

Eind 2022 heeft uw raad een budget van € 2.000.000 beschikbaar gesteld voor het uitkeren van de eenmalige teruggave precario. In 2023 heeft deze uitkering plaatsgevonden. Voor ongeveer 2 procent van de huishoudens is dit niet uitgekeerd, aangezien deze huishoudens na herhaalde oproepen niet hebben gereageerd op de vraag om hun rekeningnummer op te geven, zodat het geld overgemaakt kan worden. Inmiddels heeft een enkel huishouden alsnog gereageerd. Voor deze en voor huishoudens die alsnog reageren houden we een beperkt bedrag beschikbaar om waar nodig alsnog uit te keren. Het resterende bedrag van € 255.000 wordt zodoende niet onttrokken aan de reserve precario. Er is daardoor sprake van een lagere last in de begroting van € 255.000, dat zichtbaar is binnen dit taakveld, met daar tegenover een lagere onttrekking uit de reserve precario van € 255.000. De lagere onttrekking aan de reserve precario ziet u verderop bij het onderdeel mutaties in reserves toegelicht. Per saldo is dit een budgettair neutraal effect voor deze bestuursrapportage.

Hondenbelasting (incidenteel voordeel in 2023 van € 35.000)

We constateren dat we meer inkomsten hebben uit de hondenbelasting dan begroot. Mogelijke oorzaken kunnen liggen in het vele thuiswerken in de coronaperiode en de intensivering van controle op de hondenbelasting. Dit jaar is ongeveer € 190.000 ontvangen. Voor 2023 betekent dit een voordeel van € 35.000. Aangezien het de vraag is of de volledige stijging van de te ontvangen hondenbelasting structureel is, gaan we vooralsnog uit van een structureel voordeel van € 30.000. Dit bedrag is opgenomen in de begroting 2024.

Taakveld 0.8 overige baten en lasten (voordeel van 1.294.709 in 2023, voordeel van € 222.550 in 2024 en vanaf 2025 een structureel voordeel van € 195.050)

Aanspraak stelpost beleidsvoornemens (voordeel van € 88.300 in 2023 en voordeel van € 27.500 in 2024)

In deze bestuursrapportage worden vanuit verschillende beleidsvelden een aanspraak gedaan op de stelpost beleidsvoornemens die u bij de vaststelling van de begroting heeft ingesteld. De aanspraken worden in deze bestuursrapportage gemaakt vanuit programma 3, 4 en 6. Voor de onderbouwing van de aanspraak verwijzen wij u naar het desbetreffende programma. Zodoende ziet u binnen dit taakveld het voordeel van € 88.300 in 2023 en € 27.500 terug en de extra last op het desbetreffende programma. De aanspraken op de stelpost beleidsvoornemens hebben derhalve een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Intrekken taakstelling De Eng (incidenteel nadeel in 2023 van 58.500)

Onder dit taakveld is een taakstelling op sport/-plaatsen van € 58.500 opgenomen. Dit heeft betrekking op verenigingshal De Eng. Bij het raadsbesluit over het MFC Dodewaard heeft u ons bij motie meegegeven om de taakstellende bezuiniging binnen de totale exploitatie van verenigingshal De Eng en het MFC te realiseren. In 2023 was er een set aan marketingacties om het gebruik te stimuleren. Meer gebruik is echter nog niet zichtbaar in de verhuuragenda. Het vraagt een lange adem om uiteindelijk het gebruik en de exploitatie van de verenigingshal te verbeteren. We gaan ervan uit dat de realisatie van het MFC ook een positief effect zal hebben op de exploitatie van De Eng. Hierover houden wij u op de hoogte bij het uitwerken van de definitieve plannen voor de MFC. De taakstellende bezuiniging kan in 2023 niet gerealiseerd worden.

Stelpost beleidsvoornemens (incidenteel voordeel van € 1.019.859)

De gemeente Neder-Betuwe heeft forse ambities en beleidsvoornemens. Binnen deze bestaande ambities en beleidsvoornemens worden grote stappen gezet. Op korte termijn worden er geen nieuwe beleidsvoornemens verwacht. In de stelpost beleidsvoornemens resteert een bedrag van €1.019.859. Voorgesteld wordt om deze stelpost voor de jaarschijf 2023 te laten vallen ten bate van de financiële positie.

Stelpost prijsstijgingen 2023 (structureel voordeel van € 250.050)

In deze bestuursrapportage worden verschillende voorstellen gedaan om extra geld bij te ramen in verband met de prijsstijgingen op energie. De hoogte van deze prijsstijging overstijgen de hoogte

van de stelpost prijsstijging 2023 en zodoende is deze prijsstijging in zijn geheel ten laste gebracht van de financiële positie. Hierdoor kan het restant van de stelpost prijsstijging 2023 structureel naar beneden worden bijgesteld met € 250.050.

Post onvoorziene uitgaven (incidenteel voordeel € 50.000)

In de post onvoorzien resteert een bedrag van € 50.000. Gezien de korte periode die dit in 2023 nog resteert verwachten we geen beroep meer te hoeven doen op deze stelpost. Voorstel is dan ook om deze post vrij te laten vallen ten bate van de financiële positie.

Stelpost realistisch ramen (structureel nadeel van € 55.000)

In deze bestuursrapportage wordt het laatste deel van de stelpost realistisch ramen ter hoogte van € 55.000 vereffend. U dient dit in relatie te zien met het structureel voordeel dat gemeld wordt op taakveld Maatwerkvoorziening WMO van € 100.000. Op dit taakveld ziet u een nadeel van het laatste deel van de stelpost realistisch ramen ter hoogte van een structureel nadeel van € 55.000.

Actualisatie van de Staat van vaste activa (incidenteel nadeel in 2023 van € 4.983)

Onlangs heeft u in de begroting 2024 kunnen vernemen dat de staat van vaste activa meerjarig is geactualiseerd. Hierbij ziet u het financieel effect terug met betrekking tot jaarschijf 2023 dat een incidenteel nadeel betreft van € 4.983 voor dit programma.

Meicirculaire 2023 (incidenteel voordeel in 2023 van € 1.205.091)

De meicirculaire is vanaf jaarschijf 2024 verwerkt in de begroting 2024. Hierbij ziet u het effect vanuit de meicirculaire 2023 voor jaarschijf 2023 terug. U dient dit wel in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de meicirculaire 2023.

Septembercirculaire 2023 (voordeel in 2023 van € 167.410 dat omslaat naar een nadeel van € 46.709 in 2026)

Hier ziet u het financieel meerjarig effect terug van de septembercirculaire 2023. U dient dit wel in relatie te zien met de bijstelling van diverse budgetten binnen de overige programma's en of taakvelden in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide inhoudelijke en integrale toelichting verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief inzake de septembercirculaire 2023.

Mutaties in reserves

Algemene Dekkingsmiddelen Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2023	2024	2025	2026
0.10	Algemene Reserve	467.500	-467.500	0	0
0.10	Reserve Precario	255.000	0	0	0
Totaal		722.500	-467.500	0	0

Algemene reserve (incidenteel nadeel voor 2023 van € 467.500 en incidenteel voordeel van € 467.500 voor 2024)

In deze bestuursrapportage worden de volgende voorstellen gedaan van budgetdoorschuiving van 2023 naar 2024:

- € 40.000 programma 1, taakveld bestuur (€ 40.000)
- € 320.000 programma 3, taakveld 0.3 beheer overige gebouwen en gronden (€ 240.000- /), taakveld 2.1 verkeer en vervoer (€ 70.000) en taakveld 8.2 grondexploitatie (€ 490.000)
- € 107.500 programma 4, taakveld 3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (€ 57.500) en taakveld 3.4 economische promotie (€ 50.000)

Tezamen met de voor- en nadelen op de betreffende taakvelden in 2023 en 2024 heeft het doorschuiven van deze middelen van 2023 naar 2024 een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Reserve Precario (incidenteel nadeel voor 2023 van € 255.000)

Zoals u onder taakveld overige belastingen kunt lezen is van de oorspronkelijke € 2 miljoen, een bedrag van € 255.000 niet ingezet voor de eenmalige teruggave precario voor de huishoudens. Zodoende wordt dit bedrag niet onttrokken aan de reserve precario en ziet u dit hier terug als een incidenteel nadeel van € 255.000. Tezamen met het voordeel binnen taakveld overige belastingen heeft dit een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage en blijven de middelen ter hoogte van € 255.000 gereserveerd in de reserve precario.

totaaloverzicht afwijkingen

Mutaties op programmaniveau					
		2023	2024	2025	2026
Programma	1 Bestuur en Dienstverlening	-59.462	72.070	32.070	32.070
Programma	2 Openbare Orde en Veiligheid	104.500	0	0	0
Programma	3 Fysieke Leefomgeving	-112.815	362.393	48.546	171.404
Programma	4 Economie	-86.605	-65.000	200.000	0
Programma	5 WMO, Jeugd en participatie	-1.874.747	274.332	21.126	-18.084
Programma	6 Onderwijs, Sport en Welzijn	194.896	258.650	225.550	221.750
Programma	7 Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien	-2.737.290	-101.981	-15.661	208.792
Programma	R Mutaties Reserves	833.580	-135.105	-77.025	0
Doorwerking 2e bestuursrapportage 2023		-3.737.943	665.359	434.606	615.932